

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän

TOIMINTAKERTOMUS 1982

YLEISTÄ

Vuosi 1982 oli presidentinvaalien vuosi. Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän jäsenistä kaikki olivat myös valitsijamiehiä 145 Sosialidemokraattisen Puolueen valitsijamiehen joukossa tammikuussa suoritetussa vaalissa. Tasavallan presidentti Mauno Koivisto valittiin virkaansa ensimmäisellä äänestyskierroksella sosialidemokraattien ja vaaliliittoon kuuluvien sitoutumattomien, SKDL:n enemmistön ja SMP:n valitsijamiesten äänin.

Presidentinvaihdoksen jälkeen muodostettiin puheenjohtaja Kalevi Sorsan johtama hallitus, joka laati ohjelmansa taloudellisia kysymyksiä painottaen ja erityisenä tavoitteenaan työllisyyden hoito. Hallituksessa oli SDP:llä viisi, SKDL:llä kolme, Keskustapuolueella kuusi ja RKP:llä kaksi ministeripaikkaa. Lisäksi hallitukseen kuului sitoutumaton ulkomaankauppaministeri.

Hallitusohjelmassa hallituksen keskeisimmäksi tehtäväksi nimettiin työllisyyden tukeminen voimistamalla kokonaistuotannon kasvua ja laajentamalla työllisyys- ja koulutustoimenpiteitä. Hallitus asetti tärkeäksi tavoitteeksi kustannusten ja hintojen nousun hidastamisen ja viennin hintakilpailukyyn turvaamisen. Näin haluttiin luoda edellytyksiä tuotannon ja investointien kasvulle sekä työllisyyden paranemiselle. Samalla katsottiin tarpeelliseksi voimistaa kotimaista kysyntää välittömin toimenpitein. Myös yritysten reaalisen kilpailukyyn säilyttämiseen hallitus päätti jatkuvasti kiinnittää suurta huomiota. Hallitusohjelma sisälsi joukon konkreettisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen aloitettiin välittömästi.

Vuoden viimeisinä päivinä hallitusyhteistyö kariutui muodollisesti puolustusmäärärahoista käytyyn kiistaan. SKDL lähti hallituksesta, mitä se oli jo pitkään valmistellut. SKDL:n ministereiden tilalle tuli kolme sosialidemokraattista ministeriä. Sitoutumattoman ministerin paikan sai keväällä keskustapuolueeseen sulautunut LKP.

Pääministeri Sorsan lisäksi sosialidemokraattisen hallitusryhmän muodostivat sisäasiainministeri Matti Ahdé, II valtiovarainministeri Mauno Forsman, jonka tilalle hänen siirtyessään syksyllä Raha-automaattiyhdistyksen johtoon tuli Jermu Laine, tiede- ja kulttuuriministeri Kaarina Suonio ja sosiaali- ja terveysministeri Jacob Söderman. Kun Söderman nimitettiin kesällä Uudenmaan läänin maaherraksi, hänen tilalleen sosiaali- ja terveysministeriksi nimitettiin Vappu Taipale. Hallitusta vuoden 1982 lopussa täydennettäessä nimitettiin Veikko Helle työvoimaministeriksi, Reino

Breilin liikenneministeriksi ja Arvo Salo kulttuuriministeriksi. Suonio siirtyi I opetusministeriksi.

Hallitus antoi eduskunnalle huhtikuun lopulla talouspoliittisen selonteon. Selonteon johdosta käydyssä keskustelussa eduskuntaryhmän puheenjohtaja Olli Helminen vetosi ryhmän nimissä hallitukseen ja etujärjestöihin, että ne tähtäisivät budjetitiedotusta laadittaessa ja vuoden 1983 talouspoliittisia ratkaisuja suunnitellessaan inflaation tuntuvaan hidastamiseen ja sitä kautta parempaan työllisyyteen.

Keväällä käytiin eduskunnassa kokouksen välilyönnin johdosta asuntopoliittinen keskustelu. Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän ryhmäpuheenvuoron käyttänyt Hannu Tapiola huomautti, että käytännön toimenpiteissään kokoomus on pyrkinyt lähes yksinomaan kohentamaan asuntopoliittista jo muutoinkin parhaiten asuvien eduksi. Siksi sen huoli nuorten perheiden, opiskelijoiden, vanhusten ja vammaisten asunto-olojen korjaamisesta ei tunnu aidolta. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä edellytti asuntopoliittikan selkiyttämistä, mihin on pyrittävä säätämällä asuntopoliittikan tavoitelaki ja uudistamalla yleensä asuntolainsäädäntöä.

Hallitus antoi keväällä ympäristöministeriökysymyksen eduskunnan harkintaan tiedonannon kautta. Kun eduskunnan perustuslakivaliokunta asiaa käsitteli, se päätyi asiantuntijoiden enemmistön käsitysten vastaisesti porvarillisiin voimin suosittamaan mallia, joka vastasi lähinnä kustannuspuoleen ajamaa suppeaa vaihtoehtoa. Samalla perustuslakivaliokunta kuitenkin suositteli, että keskeiset ympäristöministeriön toimialaan kuuluvat kysymykset menisivät erityisen komitean mietittäviksi.

Ympäristöministeriökomitea laati kesällä yksimielisen mietinnön, joka lähti laajasta mallista. Komitean keskustalaiset ja RKP:hen lukeutuvat jäsenet erottautuivat työstä tosin ennen mietinnön valmistumista. Ministeriön toimialaan kuuluisivat komitean mukaan ympäristönsuojelu, luonnonsuojelu, ulkoilu ja luonnon virkistyskäyttö, vesihallinto, öljyvahinkojen torjunta, meriympäristön suojeleminen, myrkkujen ja muiden kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen torjunta, kartasto- ja maanmittaustoimi, kaavoitus- ja rakennustoimi sekä asuntotoimi.

Hallitus antoi kuitenkin syksyllä äänestyspäätöksellä eduskunnalle esityksen, joka pohjasi sen keskustalaisen enemmistön kantaan. Esityksen sisällään pitämän suppean ministeriön tehtäväkenttää käsitti vain ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, ulkoilun ja luonnon virkistyskäytön sekä vesiensuojelun. Tämä ratkaisu ei asiantuntijoiden mukaan vastannut tavoitetta toimintakykyisen ympäristöhallinnon järjestämisestä. Äänestysten kautta eduskunnan perustuslakivaliokunta otti käsittelyn pohjaksi edustaja Matti Luttisen aloitteen, joka perustui komitean kantaan. Eduskunnan enemmistö oli kuitenkin sitä mieltä, että maanmittaus- ja kartastotoimi tulee pitää maa- ja metsätalousministeriössä ja vesihallinnosta ainoastaan vesiensuojelu siirretään uuden ministeriön hoidettavaksi. Vesihallinnon järjestäminen annettiin kuitenkin selvitetäväksi ennen ympäristöministeriön toiminnan alkamista lokakuussa 1983.

Syyskaudella eduskunta sai hallitukselta kulttuuripoliittisen ja energiapoliittisen selonteon. Kulttuuripoliittisesta selonteosta ryhmäpuheenvuoron käyttänyt Arvo Salo totesi kulttuuripoliittisessa selonteossa korostettavan oikean osuen, että alan lainsäädännön, hallinnon ja rahoituksen tulee tukea luovaa toimintaa ja rakentaa sille sekä avarat että joustavat puitteet. Keskeisiä tehtäviä tulevat olemaan taiteellisen työn edellytysten parantaminen sekä ihmisestä itsestään lähtevän omaehtoisen harrastustoiminnan tukeminen.

Energiapoliittisesta selonteosta käytti ryhmäpuheenvuoron Risto Tuominen. Puheenvuoron mukaan Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä korostaa ennen kaikkea sitä, että energiataloutta tulee ohjata ja kehittää suunnitelmallisesti siten, että

kansalliset voimavaramme tulevat parhaiten hyväksikäytetyksi. Maalla ei ole varaa tarpeettomasta kilpailusta ja päällekkäisyydestä aiheutuvaan voimavarojen tuhlaukseen. Ryhmä korosti myös, että ympäristönsuojelunäkökohdat on nostettava nykyistä keskeisimmiksi energiapolitiittiseksi päätöksentekoperusteiksi. Energiapolitiikasta käydyssä keskustelussa kaikki eduskuntapuolueet ilmaisivat kannattavansa Neuvostoliitosta tuotavan maakaasun käytön lisäämistä.

Lokakuussa Ruotsissa suoritettu 16 prosentin devalvaatio pakotti Suomen hallituksen nopeisiin toimenpiteisiin. Suomen marka devalvoitiin yhteensä 10 prosentilla ja hallitus päätti erinäisistä Suomen Pankin devalvaatoratkaisuun liittyvistä talous- ja sosiaalipoliittisista toimista. Työnantajan sairausvakuutusmaksua alennettiin yhdellä prosenttiyksiköllä, mikä vähensi teollisuuden työvoimakustannuksia runsaat 340 milj. markkaa. Teollisuuden kone- ja laiteinvestointien liikevaihtoverohuojennus nostettiin pysyvästi 80 prosenttiin. Tämän arvioitiin merkitsevän vuonna 1983 teollisuudelle 790 milj. markan suuruista kustannussäästöä. Liikevaihtoveroa päätettiin palauttaa eräille sellaisille teollisuuden aloille, joiden tuotantokustannuksissa sähköverolla on merkittävä osuus. Palautus merkitsee keskeiselle vientiteollisuudelle vuonna 1983 yhteensä 120 milj. markan helpotusta.

Kaiken kaikkiaan suoritettut devalvaatiot ja muut toimenpiteet tarkoittavat vuoden 1983 kuluessa arviolta vajaan 3 miljardin markan suuruista kilpailuetua Suomen teollisuudelle. Devalvaatioprosenteiksi muutettuna tämä vastaa teollisuudessa keskimäärin 16—17 prosentin suuruista devalvaatiosta saatua nettohyötyä. Toimenpiteet kohdistuvat kuitenkin eri lailla eri teollisuuden aloille.

Devalvaatio ei sinänsä tuonut uutta jaettavaa. Lieventääkseen siitä välttämättä aiheutuvaa hintojen nousua hallitus päätti kuitenkin marraskuussa sosiaalipaketista, jonka tarkoituksena oli helpottaa lapsiperheiden ja muiden pienituloisten asemaa. Päätökseen sisältyi mm. lapsilisien 15 prosentin korotus 1. 4. 1983 lukien. Tämän yleiskorotuksen lisäksi nostettiin kolmannesta lapsesta myönnettävää lapsilisää 100 markalla vuodessa ja neljännestä lapsesta myönnettävää lapsilisää 200 markalla vuodessa. Viidennen ja kunkin seuraavan lapsen osalta lapsilisää korotettiin 900 markalla vuodessa. Päätöksen seurauksena lapsilisien keskimääräinen taso nousee syyskuusta 1982 huhtikuuhun 1983 mennessä 32 prosenttia. Sosiaalipakettiin sisältyi myös opintotuen korotus. Asumistukeen päätettiin varata lisävaroja niin, ettei devalvaatiosta aiheutuva asumiskustannusten nousu alenna tuen osuutta asuminennoista. Niinikään työttömyyskorvauksia ja kassapäivärahoja päätettiin korottaa aiemmin sovittua enemmän.

Valtion vuoden 1983 tulo- ja menoarvio saatiin hyväksytyksi joulukuun lopussa, vaikka lokakuiset talouspoliittiset päätökset aiheuttivat budjettiesitykseen muutoksia.

Budjettikäsittelyn yhteydessä hallituspuolueet sopivat myös joistakin lisäyksistä tulo- ja menoarvioon. Lisäysten painopiste oli nuorison aseman parantamisessa. Niinpä valtionavustusta opiskelija-asuntojen omapääomaosuuteen lisättiin, varusmiesten päivärahaa korotettiin yhden markan sijasta kanaena markalla sekä nuorten yhteiskuntatakuukokeiluun osoitettiin 7 milj. markan ylimääräinen määräraha. Lisäavustusta suunnattiin niinikään kulttuuritoiminnan tukemiseen ja sosiaalisille järjestöille.

Vuoden 1983 valtion tulo- ja menoarvion loppusumma on noin 74 miljardia markkaa. Niin menojen kuin tulojenkin loppusumma kasvoi valiokuntakäsittelyssä yli kahdella miljardilla markalla. Suurimmaksi osaksi nämä muutokset aiheutuivat lokakuisen devalvaatiopakettin vero- ja maksuratkaisuista.

Hallituksen budjettiesityksen keskeiseksi talouspoliittiseksi tavoitteeksi oli kirjattu

pyrkimys inflaation hidastamiseen, kilpailukyvyyn vahvistamiseen ja tätä kautta ta-
pahtuva kestävä työllisyyden parantaminen. Inflaation torjunta rakentui ennen
muuta vero- ja maksupoliittisten ratkaisujen varaan. Hallituksen julkilausuttuna
pyrkimyksenä oli tukea veropoliittisin ratkaisuin maltillista tulopoliittista linjaa. Vai-
keasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta saatettiin budjettiesityksessä jatkaa
jo aiemmin sovittujen uudistusten toteuttamista.

Puheenjohtaja Olli Helminen totesi sosialidemokraattien ryhmäpuheenvuorossa
esillä olevan tulo- ja menoarvioesityksen täyttävän kaksi keskeistä perusvaatimus-
ta: se antaa pohjan järkevälle talouspolitiikan jatkamiselle sekä jatkaa sosiaalitur-
van ja julkisten palveluiden kehittämistä. Ryhmä ilmoitti tukensa hallituksen talous-
poliittiselle linjalle. Se vetosi myös vakavasti muihin eduskuntaryhmiin, eri etujär-
jestöihin ja viime kädessä kaikkiin vastuullisiin kansalaisiin työllisyyttä tukevan ta-
lous- ja tulopoliitiikan puolesta.

Heikkenevät kansainvälisen talouden kehitysnäkömät heijastuivat syksyn kuluessa
myös Suomen talouden kasvuarvioihin. Devalvaation ja muiden kilpailukykyä paran-
tavien toimien arvioitiin tukevan talouden kasvua niin, että vuonna 1983 yllettäisiin
likimain kahden prosentin kasvuun. Inflaatiovauhdin arveltiin kuitenkin nousevan
tulo- ja menoarvioesityksessä alunperin ennakoitusta 7 prosentista 2—3 prosent-
tiyksikköä. Työttömyys pysyy edelleen vaikeana ongelmana. Hallitus totesi, että
välttämätön edellytys inflaation kurissapitämiselle ja työllisyyden parantamiselle
on päätyminen valutta- ja talouspoliittista linjaa tukeviin maltillisiin tuloratkaisui-
hin. Tavoitteena ollut keskitetty tulopoliittinen ratkaisu ei kuitenkaan syntynyt,
vaan neuvotteluja jatkettiin vuoden 1983 alusta liittokohtaisina.

Syysistuntokauden lopussa eduskunnassa käytiin vilkasta eläkepoliittista keskus-
telua. Vuoden 1983 alusta voimaan tulevaa kansaneläkeuudistusta ja verotusuudis-
tusta aiemmin vastustanut kokoomus ryhtyi kampanjaan uudistuksen epäkohdilla.
Huolimatta siitä, että kokoomus oli uudistuksesta päätettäessä tiukan verotuslinjan
kannalla, se ryhtyi nyt vaatimaan lisähelpotuksia eläkkeiden verotukseen. Keskus-
telun pohjana ollut uudistus annettiin eduskunnalle kesäkuussa 1981. Silloin sosia-
lidemokraatteja syytettiin uudistuksen jarrutuksesta ja uhattiin hallituskriisillä.
Esitystä annettaessa sosialidemokraattinen ministeriryhmä liitti siihen vastalau-
seen, jossa asetuttiin mm. lievemmän verotuksen kannalle. Vuoden 1981 lopussa
uudistusta käsiteltiin eduskunnassa lähestyvien presidentinvaalien paineissa. Niin-
pä keskustapuolueen ja SKDLn äänin estettiin valtiovarainvaliokunnan verojaos-
tossa asiantuntijoiden kuuleminen.

Kansaneläkeuudistus ja verotusuudistus merkitsi, että 670 000 eläkeläisen käteen
jäävä tulo nousee. Sensijaan noin 190 000 eläkeläisen nettotulo alenee. Kipeimmin
tämä käteen jäävän tulon alennus koskee ns. vanhan työeläkkeen saajiin. Eläkkei-
den verotusuudistusta eduskunnassa alunperin käsiteltäessä valtiovarainvaliokun-
ta poisti invalidivähennyksen valtionverotuksesta. Hallitus antoi kuitenkin uuden tä-
tä tarkoitavan esityksen syysistuntokauden lopussa. Avoimeksi jäi sen sijaan invali-
divähennyksen palauttaminen kunnallisverotukseen, samoin kuin vanhaa työelä-
kettä saavien aseman korjaaminen, vaikka Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä
näitä esitti. Valtionverotuksen invalidivähennystä hyväksyttäessä saatteeksi liitet-
tiin puheenjohtaja Olli Helmisen esityksestä lausuma, jolla hallitusta veloitettiin
seuraamaan eläkeuudistuksen toteuttamista ja korjaamaan kiireellisesti uudistuk-
sessa ilmenevät epäkohdat. Pääministeri Sorsa asettikin asiaa koskevan toimikun-
nan vuoden 1983 alussa.

Hallituspuolueiden eduskuntaryhmien työskentelyä eduskunnassa vaikeutti eten-
kin syysistuntokauden aikana SKDLn eduskuntaryhmän asenne. SKDLn eduskun-
taryhmä pyrki toistuvasti irrottautumaan yhteisistä sopimuksista. Tilanne kärjistyi
vuoden 1982 viimeisellä viikolla, jolloin SKDLn eduskuntaryhmä muille hallituspuo-

lueiden eduskuntaryhmille yllätykseksi ilmoitti äänestävänsä budjettiin yksimielisesti hyväksyttyjä puolustusmäärärahoja vastaan. Eduskuntaryhmien ja myös pääministerin ja SKDL:n eduskuntaryhmän edustajien neuvotteluissa ei asiassa löytynyt ratkaisua. Pääministeri teki asiasta hallituskysymyksen, joka johti SKDL:n ministereiden lähtöön hallituksesta.

Helmikuun 1983 alussa kokoomus esitti vaalitaisteluun liittyen hallitukselle talouspoliittisen välikysymyksen. Siitä äänestettäessä hallitus sai selvän luottamuslauseen eduskunnalta. Välikysymyskeskustelussa käyttämässään puheenvuorossa Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän puheenjohtaja Olli Helminen arvosteli kokoomuksen talous- ja työllisyyspoliittista linjanvetoa epäjohton mukaisuudesta. Välikysymyksen alkuosassa kokoomus esitti laveasti ja monin numeroin, että Suomen taloudellinen kehitys on ollut viime vuosina selvästi parempaa kuin muissa läntisissä teollisuusmaissa. Kysymyksensä perusteluissa kokoomus kohdisti kuitenkin ankaraa arvostelua harjoitettuun talouspolitiikkaan. Suoritetut elvytystoimet ovat Helminen mukaan olleet välttämättömiä teollisuuden ja muun elinkeinotoiminnan kehittämiseksi maassa. Vajauksellinen valtiontalous on ollut suoranaista ja tavoiteltua seurausta elinkeinotoiminnan elvytyksestä, kotitalouksien tukemisesta ja julkisen sektorin palvelutoiminnan lisäämisestä. Helminen viittasi myös kokoomuksen esityksiin velanoton lisäämisestä ja satojen miljoonien markkojen menonlisäyksistä. Hän totesi myös, että kansainvälisen talouden tunnustetut asiantuntijat ovat antaneet Suomen talouden kehityksestä ehkä liiankin myönteisen kuvan. Vaikka talouspolitiikassamme epäilemättä on ollut monta kiitosta ansaitsevaa piirrettä, saat- taan kovin helposti syntyä virhepäätelmiä, että Suomi voisi jatkaa hyvin tuloksin kansainvälisen talouden pulmista huolimatta. Hallituksen piirissä ei Helminen mukaan ole kuitenkaan tällaista kuvitelmaa elätelty.

Vaikea taloudellinen tilanne, joka enteili siirtymistä pysyvästi hitaan kasvun kauden, heijastui jo vuoden 1982 lainsäädäntötyöhön. Siitä huolimatta saatettiin kuitenkin jatkaa aiemmin sovittua sosiaaliturvan ja julkisten palvelujen kehittämistä. Vuoden kuluessa oli kuitenkin jo selvästi nähtävissä, että taloudellisen liikkumavaran supistuminen tulee vastaisuudessa vaatimaan voimavarojen yhä tarkoituksen mukaisempaa suuntautumista. Niinpä Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä lähti maaliskuun 1983 eduskuntavaaleihin painottaen yhteisvastuun ja oikeudenmukaisuuden välttämättömyyttä tulevaisuuden yhteiskuntapoliittisissa ratkaisuissa.

I PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Kertomus hallituksen toimenpiteistä vuonna 1980

Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota kolmeen keskeiseen seikkaan: opintotukijärjestelmän kehittämiseen, uuden työllisyyslain säätämiseen ja keksintötoiminnan edistämiseen. Valiokunnan mielestä opintotukijärjestelmää olisi kehitettävä edelleen laatimalla kehittämistoimenpiteistä kokonaisvaltainen suunnitelma, joka ottaa tasapuolisesti huomioon eri koulutusasteilla opiskelevien henkilöiden erilaiset tarpeet. Mietinnössään valiokunta kiirehti sellaisen uuden työllisyyslakiehdotuksen antamisesta, joka on sopusoinnussa hallitusmuodon 6 §:n 2 momentin kanssa. Valiokunta edellytti, että valtioneuvosto kiireellisesti asettaa komitean valmistelemaan työsuhdekeksintöjä koskevan lainsäädännön uudistamista. Valiokunta edellytti edelleen harkittavaksi valtion tuen ja avustusten osoittamista nykyistä voimakkaammin keksijöille ja keksintötoimintaa tekeville tai edistäville järjestöille.

Ympäristöministeriön perustaminen

Perustuslakivaliokunta käsittelee ympäristöministeriön perustamista kahteen ottee-

seen. Hallituksen keväällä eduskunnalle antaman ympäristöministeriötä koskevan tiedonannon perusteella perustuslakivaliokunta päätyi aluksi äänestyksen kautta ratkaisumalliin, joka muistutti lähinnä keskustapuolueen suppeata mallia. Tämä muodostui valiokuntaenemmistön kannaksi siten, että valiokunta esitti tämän lisäksi varsin monia asiakokonaisuuden osia asetettavan komitean tutkittavaksi. Ympäristöministeriökomitea päätyi kesän aikana suositamaan laaja-alaisen ympäristöministeriön perustamista. Sen työstä irrottautuivat kesken asioiden käsittelyn keskustapuolueen ja RKP:n edustajat. Hallitus antoi budjettiesityksen yhteydessä äänestyspäättöksellä eduskunnalle esityksen suppea-alaisen ympäristöministeriön perustamisesta. Hallituksen esityksen mukaan ministeriön toimialaan kuuluisivat ympäristönsuojelu, luonnonsuojelu, ulkoilu ja luonnon virkistyskäyttö sekä vesien-suojelu. Valiokunta hyväksyi kuitenkin mietintönsä pohjaksi edustaja Luttisen ympäristöministeriötä koskevan lakialoitteen. Sen mukaan toimialaan kuuluisivat lisäksi öljyvahinkojen torjunta, meriympäristön suojelu, myrkkujen ja muiden kemikaalien aiheuttamien ympäristöhaittojen torjunta, kaavoitus- ja rakennustoimi sekä asuntotoimi. Edelleen ministeriön toimialaan kuuluisi vesihallinto kokonaisuudessaan sekä kartasto- ja maanmittaustoimi sikäli kun aloitteessa tarkoitetut tehtävät eivät kuulu muulle ministeriölle. Lakialoitteesta poiketen maanmittaustoimi jäi kuitenkin toimialan ulkopuolelle ja vesihallinnosta vain vesien suojelu otettiin uudelle ministeriölle.

Oikeuskanslerin kertomus vuodelta 1981

Oikeuskanslerin kertomusta käsitellessään perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota taloudellisen rikollisuuden ja virkarikosten ehkäisemiseen sekä valtionyhtiöiden valvontaan ja tarkastukseen. Valiokunta edellytti, että taloudellisen rikollisuuden yleensä ja erityisesti valtiota ja muita julkisia yhteisöjä vastaan suuntautuvien samoin kuin julkisen vallan käytössä tapahtuvien taloudellisten rikosten ehkäisyyn sekä riittävän nopeaan ja tehokkaaseen tutkintaan, syytteen panoon ja oikeuskäsittelyyn varataan määrällisesti ja laadullisesti riittävät voimavarat. Samalla on huolehdittava siitä, että nämä voimavarat ovat jatkuvasti tarkoituksenmukaisimalla ja tehokkaimmalla tavalla kohdennetut ja hallinnollisesti järjestetyt. Valiokunta totesi, että valtionyhtiöiden kehittämiseen, valvontaan ja tarkastukseen on kiinnitetty runsaasti huomiota viime vuosina. Uudistuksia ja uudelleenjärjestelyjä on suoritettu sekä valvonnan ja toiminnallisen johdon että tarkastuksen tehostamiseksi. Osaltaan myös uusi osakeyhtiölaki vaikuttaa näitä valtionyhtiöitä koskevia erityistoimia täydentävästi.

Valtiopäiväjärjestyksen ja eduskunnan työjärjestyksen muuttaminen

Uudistuksen tavoitteena on eduskuntatyön kehittäminen ja pitkäjänteistäminen. Samalla pyritään yksittäisen kansanedustajan vaikutusmahdollisuuksia parantamaan mm. aloiteoikeutta laajentamalla. Perustuslakivaliokunnan mietinnön mukaan kansanedustajan aloiteoikeutta laajennetaan niin, että lakialoitteita voi tehdä milloin tahansa valtiopäivien aikana. Toivomus- ja raha-asia-aloitteita koskevat säädökset pysyvät sensijaan ennallaan. Juhlalliset valtiopäivien avajaiset pidetään mietinnön mukaan vastaisuudessa vain vaalikauden päättyessä eli normaalisti joka neljäs vuosi. Eduskunta on muodollisesti koolla yhtäjaksoisesti vaaleista vaaleihin. Uudistuksen myötä puhemies saa oikeuden kutsua eduskunnan koolle jatkamaan keskeytyneitä valtiopäiviä. Nykyisen käytännön mukaan valtiopäivien välillä eduskunta voidaan kutsua vain ylimääräisille valtiopäiville. Kutsuja on silloin tasavallan presidentti. Puhemiehen ja varapuhemiesten toimikausi jatkuu uusien säädösten mukaan valtiopäiviltä valtiopäiville eli eduskunnalla on aina puhemies. Jos puhemies tai varapuhemiehet ovat estyneitä toimimaan puhemiehenä, voi puhemiehenä toimia tilapäisesti iältään vanhin saapuvilla oleva puhemiesneuvoston jäsen. Valiokuntalaitosta muutetaan siten, että kaikista nykyisistä valiokunnista tulee pysyviä.

Eduskunta voi myös asettaa jotakin asiaa varten tilapäisiä valiokuntia. Valiokunnat ja eduskunnan kansliatoimikunta valitaan neljäksi vuodeksi eli koko vaalikaudeksi. Yksiä valtiopäiviä varten eli vuodeksi valitaan muutoksen jälkeen vain puhemies, varapuhemiehet, tarkistajat ja Pohjoismaiden Neuvoston Suomen valtuuskunnan jäsenet.

II LAKIVALIOKUNTA

Rikesakkolaki

Uusi voimaantullut tieliikennelaki luettelee useampia pienehköjä rangaistavia tekoja, kuten turvavyön käyttämättä jättäminen ja käveleminen punaisia valoja vastaan. Tarkoituksenmukaisena ei ole pidetty, että tämänkaltaiset rikkomukset rangaistaisiin normaalia, kankeata sakotusmenettelyä käyttäen. Tämän vuoksi hallitus esitti erityisen markkamääräisen rikesakon säätämistä.

Rikesakkoa sovellettaisiin alkuvaiheessa vähäisissä tieliikenne rikkomuksissa ja myöhemmin, kokemusten karttuessa, se ulotettaisiin koskemaan myös muita vähäisiä rikkomuksia, kuten tulli- ja alkoholilainsäädännön rikkomisia. Sosialidemokratit vastustivat rikesakon ulottamista ylinopeusrikkomuksiin, koska sillä katsottiin olevan liikenneturvallisuutta huonontavia vaikutuksia. Vasemmisto hävisi kuitenkin asiasta toisessa käsittelyssä suoritettua äänestyksen, mutta asiaa ei äänestetty yli vaalien.

Oikeustoimen kohtuullistaminen

Hallituksen esityksen mukaan varallisuus oikeudellisista oikeustoimista annettuun lakiin (oikeustoimilakiin) lisätään yleinen sopimusehtojen kohtuullistamiseen oikeuttava säännös. Tämän säännöksen mukaan oikeustoimen ehtoa, joka on kohtuuton ja jonka soveltaminen johtaa kohtuuttomuuteen, olisi voitava sovitella ja jättää se huomioon ottamatta. Esityksen tarkoituksena on selvittää oikeutemme kantaa kohtuuttomien sopimusten ja muiden oikeustointen sovitteluun ja siten ehkäistä kohtuuttomien ehtojen käyttöä.

Valiokunta tarkasteli hallituksen esitystä myös pienyrittäjän ja yrittäjän suojauskysymysten kannalta. Tältä osin hallituksen esityksellä toteutetaan sen mielestä asiaa selvitelleen yrittäjän suojaustoimikunnan ehdotuksista tärkeä ja kiireellinen osa. Yleiseen muotoon laadittu oikeusnormi ei kuitenkaan takaa pienyrittäjälle riittävän tehokasta oikeussuojaa. Näin ollen valiokunta katsoo, ettei hallituksen esityksen hyväksyminen vielä ratkaise kaikkia yrittäjän suojaan liittyviä ongelmia.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta

Lain mukaan lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevat säännökset erotetaan holhouslaista. Ne otetaan uuteen lakiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. Laki pyrkii asettamaan lapsen edun ensisijaiseen asemaan. Se antaa mahdollisuuden myös siihen, että avioerojen yhteydessä voivat molemmat vanhemmat jatkaa lapsen huoltajina. Tapaamisoikeus on muodosteltu laissa lapselle kuuluvaksi oikeudeksi eikä vanhempien oikeudeksi lapseen nähden. Lapsen mielipide häntä itseään koskevassa asiassa on lakiehdotuksen mukaan otettava huomioon, jos se lapsen ikään ja kehitystasoon sekä aian laatuun nähden on mahdollista. Lain mukaan lasta tulee kasvattaa siten, että lapsi saa osakseen ymmärtämystä, turvaa ja hellyyttä. Lasta ei saa alistaa, kurittaa ruumiillisesti eikä kohdella muulla tavoin loukkaavasti. Lapsen itsenäistymistä sekä kasvamista vastuullisuuteen ja aikuisuuteen tulee tukea ja edistää.

Laki perintökaaren muuttamisesta

Uudistuksen tarkoituksena on parantaa eloonjääneen puolison asemaa ja kehittää perintökaaren avustusta ja hyvitystä koskevia säännöksiä. Lakiehdotuksen mukaan eloonjäänyt puoliso saisi oikeuden hallita kuolleen puolison jäämistöä jakamattomana. Rintaperillisillä ja testamentinsaajalla olisi kuitenkin oikeus esittää vaatimus pesän jakamisesta. Jakovaatimuksesta huolimatta eloonjääneellä puolisollla olisi oikeus jäädä asumaan puolisoiden yhteiseen asuntoon tai hänellä olisi oikeus saada sen asemasta avustusta kohtuullista varten. Hallituksen esityksen mukaan avustusta ehdotettiin suoritettavaksi myös perittävän kihlakumppanille tai sellaiselle henkilölle, joka on asunut samassa taloudessa perittävän kanssa. Valiokunta esitti kuitenkin avustuksiin oikeutettujen piirin supistamista perittävän kihlakumppaniin ja elonjääneeseen puolisoon.

Mi ULKOASIAINVALIOKUNTA

Kertomus Pohjoismaiden Neuvoston toiminnasta vuodelta 1981

Mietinnössään ulkoasiainvaliokunta lausui erityisen tyytyväisyytensä sen johdosta, että kertomusvuonna allekirjoitettiin pohjoismainen kielisopimus. Valiokunta toivoi, että tämän puitesopimuksen soveltaminen käytäntöön toimisi tehokkaasti, ja että sopimus mahdollisimman pian saisi konkreettista merkitystä. Tätä pidettiin erityisen tärkeänä Ruotsissa asuvien suomalaisten kannalta. Myönteisenä pidettiin niinkään opettajien yhteiset työmarkkinat luovaa sopimusta.

Edelleen valiokunta pani myönteisesti merkille pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen uusimisen sekä terveyden-, sairaanhoito- ja eläinlääkintähenkilöstön yhteisiä työmarkkinoita koskevan sopimuksen allekirjoittamisen. Valiokunta korosti valmisteilla olevan yhteisiä työmarkkinoita koskevan vuoden 1954 sopimuksen uudistamisen merkitystä erityisesti Suomelle.

Valiokunta pani mietinnössään merkille, etteivät selvitykset Pohjoismaiden Neuvoston organisaation tehostamisesta ole johtaneet merkittäviin käytännön toimenpiteisiin.

Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimivan Kriminaalipoliittisen instituutin perustaminen Helsinkiin

Ulkoasiainvaliokunta käsitteli YK:n ja Suomen hallituksen välillä solmittua sopimusta, jonka on tarkoitus laajentaa alueellisten koulutus- ja tutkimustoimintaa harjoittavien kriminaalipoliittisten päätösten toimialuetta. Sopimuksen tuloksena YK:n Kriminaalipoliittinen instituutti perustettiin Helsinkiin syyskuussa 1982. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen kanssa kiinteässä yhteistyössä toimivan instituutin tavoitteena on edistää mahdollisuuksia säännösten tietojen ja kokemusten vaihtoon kriminaalipoliittikan Euroopan maiden välillä.

Ulkomaalaislaki

Ulkomaalaislain lainsäädännön kokonaisuudistuksen tavoitteena on saattaa ulkomaalaisia koskevat säännökset sen kehityksen vaatimalle tasolle mitä on tapahtunut käsityksissä ulkomaalaisten ja omien kansalaisten oikeuksien erosta sekä ulkomaalaisten oikeusturvasta. Uudistuksen myötä Suomi voi peruuttaa varaukset, jotka on jouduttu tekemään mm. vuoden 196B kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja vuoden 1951 pakolaisten oikeu-

sasemaa koskevaan yleissopimukseen. Lain mukaan ulkomaalaisille tulee mm. oikeus hakea muutosta ulkomaalaislain nojalla tehtäviin keskeisiin päätöksiin. Eräissä asioissa ulkomaalainen saisi hakea sisäasiainministeriöltä tavanomaista muutoksenhakua vapaamuotoisempaa oikaisua poliisin tai passintarkastajan tekemään päätökseen. Ulkomaalaisen rajalta käännättämis- ja karkoittamisedellytyksiä tarkennetaan. Valtionhallintoon perustetaan erityinen ulkomaalaiskuraattorin virka ulkomaalaisten ja pakolaisten opastus- ja neuvontatehtäviä varten. Työlupien myöntäminen säilyy pääpiirteissään ennallaan joskin työluvan uusimista helpotetaan.

Kertomus Pohjoismaiden Neuvoston toiminnasta vuodelta 1982

Edellisestä kertomuksesta antamassaan mietinnössä ulkoasiainvaliokunta korosti yhteispohjoismaisia työmarkkinoita koskevan vuoden 1954 sopimuksen merkitystä. Kertomusvuonna on asiasta valmistunut ministerineuvoston ehdotus. Ehdotuksessa korostetaan valiokunnan mielestä oikeansuuntaisesti tarvetta varmistaa sopimuksen tavoitteiden toteuttaminen siten, että muuttoliikkeet eivät aiheuta epätasapainoa työmarkkinoilla, vaan hyödyttävät Pohjoismaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä sekä toteutuvat etukäteen tiedossa olevissa sekä taloudellisesti että sosiaalisesti turvatuissa olosuhteissa.

Valiokunta totesi, että pohjoismainen yhteistyö joutuu eräillä aloilla kuten energia-alalla kilpailemaan kahden tai kolmen välisten yhteistyösopimusten kanssa. Tähän kysymykseen on Pohjoismaiden Neuvostossa kiinnitetty yhä lisääntyvää huomiota. Ulkoasiainvaliokunta yhtyi Pohjoiskalottialuetta koskevan Pohjoismaiden Neuvoston talousvaliokunnan kannanottoon, jonka mukaan olisi niin pitkälle kuin mahdollista pyrittävä ratkaisuihin, jotka käsittävät kaikki kolme Pohjoiskalotin valtiota ja että energiayhteistyön osalta kahden tai kolmen välinen yhteistyö voisi olla tärkeä osa pohjoismaisen yhteistyön kehittämistä.

IV VALTIOVARAINVALIOKUNTA

Laki teollisuusinvestointien veronhuojennuksista

Investointitoiminnan käynnistämiseksi ja työllisyyden turvaamiseksi ryhdyttiin muun ohella eräisiin verotuksellisiin toimenpiteisiin. Osana näitä toimenpiteitä hallitus ehdotti säädettäväksi lain investointien veronhuojennuksista. Hallitus ehdotti, että vuonna 1982 aloitettavien teollisuusrakennusten sekä niissä käytettävien koneiden ja laitteiden hankintamenoista saataisiin tuloverotuksessa tehdä vuotuisen poiston enimmäismäärän ylittävä vapaa poisto sekä kehitysalueilla vähentää hankintamenojen määräinen harkintavaraus jo rakennusten ja koneiden rakentamis- ja tilausaikana.

Verotuslain muuttaminen

Eduskunnan hyväksymän lainmuutoksen mukaan verotuslakiin tehtiin eräitä verotusmenettelyä ja muutoksenhakumenettelyä koskevia muutoksia, joilla pyritään vähentämään lääninoikeuksissa käsiteltävien verovalituksien lukumäärää ja nopeuttamaan valitusten käsittelyä. Muutoksenhakujärjestelmää kehitetään siten, että verovalituksista entistä suurempi osa ratkaistaan lääninoikeutta alemmassa viranomaisessa. Näin voidaan nopeuttaa lainkäyttöä ja siten parantaa verovelvollisten oikeusturvaa. Uudistuksen keskeisenä sisältönä on verolautakunnan suorittama vero-oikeutta koskevien säännösten edelleen kehittäminen. Verolautakunta käsittelee uudistuksen mukaan oikaisulla kaikki lääninoikeudelle säännönmukaisesta verotuksesta tehdyt valitukset.

Laki vuoden 1982 ennakonpidätysalennuksista

Hallitusohjelman talous- ja työllisyyspolitiikkaa koskevan osan mukaisesti ja kotitalouksien kulutuskysynnän elvyttämiseksi hallitus ehdotti, että vuonna 1982 maksettavista palkoista toimitettavia ennakonpidätyksiä alennettaisiin. Lain mukaan ennakonpidätys toimitetaan palkansaajan verokirjaan merkittyä äyritunnusta 1,25 penniä alemman pidätystaulukon mukaan.

Eräiden veronhuojennussäännöksiä muuttaminen

Uudistuksen tarkoituksena oli muuttaa verolakien veronhuojennussäännöksiä siten, että valtiovarainministeriön sekä verohallituksen ja tullihallituksen välistä toimivaltaa säätelevä, huojennuksen määrään perustuva toimivaltaraja korotettaisiin 20 000 markasta 100 000 markkaan. Huojennussäännösten soveltamisalaa täten erältä osin laajennettaisiin ja selvennettäisiin.

Hallituksen esityksessä eniten keskustelua aiheutti esitykseen sisältyvä säännösehdotus myös ns. ylikorkotalletusten veronhuojennuksesta. Valtiovarainvaliokunnan verojaostossa asiaa käsiteltäessä hallitusrintama repesi siten, että keskustaluopue liittoutui kokoomuksen kanssa ja ehdotti säännöstä, jonka mukaan lähes kaikille ylikorkotalletuksista verotetuille olisi myönnetty veronhuojennus.

Asiasta käytiin hallituspuolueiden eduskuntaryhmien puheenjohtajien ja valtiovarainvaliokunnan ryhmävastaavien välillä useita neuvotteluja, joissa päädyttiin kompromissiratkaisuun. Siten hallitusrintama vei lävitse säännöksen, joka kaikilta olennaisilta osiltaan perustuu hallituksen aikanaan tekemään ehdotukseen. Siten veronhuojennus ei olisi automaattinen, vaan tapahtuisi hallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuki

Uudella lailla luotiin järjestelmä, jolla helpotetaan ensimmäisten vuosien asumismenoja niiden nuorten ensiasuntoaan hankkivien henkilöiden osalta, jotka eivät muutoin saa valtion tukea. Tässä tarkoituksessa otetaan käyttöön uusi korkotukijärjestelmä, jonka mukaan valtion varoista voidaan myöntää korkotukea oman asunnon hankintaan myönnettäviä lainoja varten. Lain mukaan korkotukea maksetaan sellaisille nuorille ensimmäisen asunnon hankkijoille, jotka ovat säästäneet asuntosäästöpalkkiolaissa tarkoitettulla tavalla. Tukea maksetaan asuntosäästöopimuksen mukaisesta vastaantulolainasta tai sen osasta.

Auto- ja moottoripyörävero

Hallituksen esityksellä pyrittiin autoveron määrän alentamiseen sekä auto- ja moottoripyöräverosta annetussa laissa olevien moottoriajoneuvojen määritelmän muuttamiseksi vastaamaan uudempiä liikennelain nojalla säädettyjä termejä.

Auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain mukaan autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 45 %:lla ja vähennettynä 2 500 markalla. Hallitus ehdotti, että osana hallituksen inflaation hillitsemisohjelmaa autoveron määrää alennettaisiin. Ehdotuksen mukaan autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 44 %:lla ja vähennettynä 3 000 markalla.

Vuoden 1982 toinen lisämenoarvio

Kevätistuntokauden viimeisellä viikolla eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen

vuoden 1982 toiseksi lisämenoarvioksi. Lisämenoarvioesityksen yleisperusteluiden mukaan Neuvostoliiton kaupan saldoylijäämä oli lähes 3 miljardia markkaa. Edelleen perusteluissa todetaan, että käytettävissä olevien tietojen mukaan saldoylijäämä kohoaa kuluvan vuoden lopussa noin 4 miljardiksi markaksi. Tämän vuoksi on välttämätöntä pyrkiä kaikin tavoin lisäämään tuontia Neuvostoliitosta. Eräänä tähän suuntaan vaikuttavina toimenpiteinä lisämenoarviossa toteutettiin mm. eräiden puolustuslaitoksen erikoismateriaalin bilateraalikaupan puitteissa tapahtuva hankintojen varhentaminen ja luotiin mahdollisuus turvavarastojärjestelmän aikaansaamiseen. Myös maakaasutoimitusten lisääminen olisi valiokunnan käsityksen mukaan sekä kaupan tasapainottamisen että maamme energiahuollon kannalta tarkoituksenmukaista.

Käsiteltynä lisämenoarvioesitykseen sisältyi työohjelmavaroja yhteensä 361 milj. markkaa, josta 325 milj. markkaa ehdotettiin työvoimaministeriön pääluokkaan ja loput muihin pääluokkiin.

Puolustusministeriön hallinnonalalle ehdotettiin 450 milj. markan tilausvaltuutta puolustusvoimien erikoismateriaalin hankkimiseksi Neuvostoliitosta. Maksuja tästä valtuudesta aiheutuisi esityksen mukaan 300 milj. markkaa vuonna 1982 ja 150 milj. markkaa vuonna 1983. Tältä osin asiaa ei voitu viedä yksimielisesti valiokunnassa lävitse, vaan SKDL:n ryhmä, samoin kuin hallituksessa, äänesti esitystä vastaan.

Oman asunnon myyntivoitto

Lain mukaan vuoden omistettun ja tämän ajan pääasiallisesti verovelvollisen omana tai perheen vakituksena asuntona käytetyn asunnon myyntivoitto on verosta vapaa ilman nykyisiä uuden asunnon hankkimista koskevia edellytyksiä.

Leimaverolain muutos

Kiinteän omaisuuden luovutuksesta suoritettavaa leimaveroa alennetaan tarkistuttamalla laissa olevaa asteikkoa niin, että leimavero olisi 4 prosenttia, kun kiinteistön arvo on enintään 50 000 markkaa, 5 prosenttia, kun kiinteistön arvo on yli 50 000 markkaa muttei yli 150 000 markkaa ja 6 prosenttia, kun kiinteistön arvo on yli 150 000 markkaa. Samalla päätettiin eräiden leimaverojen korottamisesta.

Kertomus valtionvarain hoidosta ja tilasta sekä valtiontilintarkastajain kertomuksesta vuodelta 1980

Kertomuksista laatimassaan mietinnössä valtiovarainvaliokunta yhtyi valtiontilintarkastajien käsityksiin muun muassa siitä, että lähiajan talouspoliittisissa ratkaisuissa olisi valikoitujen elvytystoimien ohella kiinnitettävä keskeistä huomiota inflaation olennaiseen hillitsemiseen. Suurytöttömyydestä uhkaa 1980-luvulla muodostua ei vain Suomen vaan lähes kaikkien teollisuusmaiden keskeinen ongelma. Pienillä mailla, kuten Suomella, ei valtiontilintarkastajien mukaan ole juuri muuta mahdollisuutta kuin pysyä teknisen kehityksen mukana ja sopeuttaa tuotantokäytäntönsä muuttuvan suhteellisen kilpailuedun mukaisesti. Valtiovarainvaliokunta korosti, että kansallisen hyvinvointimme ja siten myös työttömyyden torjunnan kannalta on olennaisen tärkeää kansainvälisen kilpailukykyämme säilyttäminen. Suuren yhteiskuntapoliittisten ratkaisujen ohella tähän vaikuttaa teknologisen kehityksen ajan tasalla säilyismahdollisuuksien parantaminen. Tähän puolestaan vaikuttaa myös tuntuvasti ammatillisen koulutusjärjestelmän kehittyminen. Valiokunnan käsityksen mukaan olisi voimakkaasti tehostettava koulujärjestelmämme ja talouselämän vuorovaikutusta.

Tuotannollisten investointien liikevaihtovero

Valtioneuvosto teki lokakuun 10. päivänä 1982 periaatepäätöksen Ruotsin devalvaation johdosta toteutettavista talouspoliittisista toimenpiteistä. Osana näitä toimenpiteitä peruutettiin aiemmin annettu esitys laiksi eräistä tuotannollisia investointeja koskevista väliaikaisista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain muuttamisesta. Hallitus esitti, että teollisuuden kone- ja laiteinvestointien liikevaihtovero-
huojennus korotetaan 33,3 prosentista 80 prosenttiin marraskuun 1. päivästä 1982 lukien. Huojennus muutettiin yhdessä teollisuusrakennusinvestointien liikevaihtovero-
huojennuksen kanssa pysyväksi.

Kolmas lisämenoarvio

Hallitus antoi lokakuussa eduskunnalle esityksen vuoden 1982 kolmenneksi lisämenoarvioiksi. Lisämenoarvioesityksessä ehdotettiin menojen lisäystä yhteensä 448 milj. markkaa. Tilaus- ja valtionosuusvaltuuksia ehdotettiin lisääväksi 196,5 milj. markalla sekä korkotukilainavaltuuksia 470 milj. markalla. Menojen lisäykset aiheutuivat talvikauden työllisyysongelmien lieventämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Lisämenoarvioon sisältyi muun muassa tilausvaltuuksia kotimaisen metalliteollisuuden tukemiseksi, lisämäärärahoja työllisyyskoulutukseen, Valmet Oy:n osakepääoman korotukseen ja valtionavustukseen kunnille kunnalliskotien ja kunnallisten vanhainkotien rakentamisen ja peruskorjauksiin. Myös kuntien ylimääräisiä investointiavustuksia lisättiin.

Liikevaihtoverolain muutos

Liikevaihtoverolakia muutettiin siten, että liikevaihtoveron määrää korotettiin vuoden 1983 heinäkuun alusta 14 prosentista 16 prosenttiin. Samalla eräistä vakuutusmaksuista suoritettavan veron määrää korotettiin 2 prosentilla. Kevään 1983 puolella annetun sosiaalipaketin rahoittamiseksi liikevaihtoveron korotus aiennettiin kesäkuun 1983 alkuun.

Teollisuusinvestointien verohuojennuksista annetun lain muuttaminen

Ruotsin devalvaation johdosta toteutettavista talouspoliittisista toimenpiteistä teollisuusinvestointien verohuojennuksista annettua lakia muutettiin siten, että lain käsittämien investointien aloittamiselle ja loppuun saattamiselle säädettyä aikaa pidennettiin yhdeksällä kuukaudella. Määräaikojen pidentymisen johdosta ehdotettiin samalla, että investointeja varten tehty harkintavaraus saadaan käyttää hankintamenon kattamiseen ilman myöhästymisseuraamuksia vielä vuonna 1985 alkavan verovuoden aikana sekä että vapaa poisto saadaan tehdä vielä vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa vuoden 1983 aikana rakennetusta teollisuusrakennuksesta ja siihen sijoitetuista koneista ja laitteista.

Asuntolainojen koron väliaikainen alentaminen

Hallitus ehdotti, että vuokra- ja asunto-osuuskuntatalojen rakentamista, laajentamista ja peruskorjausta varten vuosina 1976, 1978 ja 1980 sekä 1. päivän tammikuuta 1981 ja 20. päivän helmikuuta 1982 välisenä aikana myönnettyjen asuntolainojen korkoja alennetaan toistaiseksi. Alentaminen vaikuttaa asumiskustannuksia alennavasti keskimäärin 0,70 — 1,35 markkaa/m²/kk. Koron alentaminen merkitsi valtiolle noin 27 milj. markan korkotulojen vähenemistä vuonna 1983.

Teknologian kehittämiskeskus

Budjettiesityksen mukaisesti kauppa- ja teollisuusministeriön alaisuuteen päätettiin perustaa teknologian kehittämiskeskus, jonka tehtävänä on suorittaa teknologiapolitiikan valmistelu- ja suunnittelutyötä kauppa- ja teollisuusministeriön antamien suuntaviivojen mukaisesti sekä päättää tulo- ja menoarviossa tarkoitukseen osoitettavien varojen myöntämisestä yritysten tuote- ja tuotantomenetelmäkehityshankkeisiin ja muiden teknisten tutkimusten tutustumishankkeisiin. Tämän lisäksi kehittämiskeskukseen tulee ohjata ja seurata näitä hankkeita. Kehittämiskeskuksen tehtävänä on edistää myös teknologian siirtoa ja alan kansainvälistä yhteistyötä avustamalla ministeriötä teollisuussuhteitoiminnassa ja kansainväliseen tekniseen yhteistyöhön liittyvissä tehtävissä.

Sähkövero

Vuonna 1981 oli teollisuuden sähköverorasitus noin 330 milj. markkaa ja sähköveron kokonaiskanto noin 504 milj. markkaa, joten teollisuuden osuus kokonaisverorasituksesta oli noin 65 prosenttia. Teollisuuden kansainvälisen kilpailukyvyyn säilyttämiseksi Ruotsin 8. päivänä lokakuuta 1982 suorittaman devalvaation jälkeen Suomen hallitus päätti ehdottaa eräitä toimenpiteitä teollisuuden kustannusten alentamiseksi. Osana näitä toimenpiteitä ehdotettiin, että sähköverorasituksen lieventämiseksi eräät keskimääräistä enemmän sähköenergiaa käyttävät vientiteollisuusyritykset saisivat vuoden 1983 aikana käyttämästään sähköenergiasta suoritettavaa sähköveroa vastaavasta määrästä palautusta 0,7 penniä kilovattitunnilta.

Kun hallituksen esitystä käsiteltiin valiokunnassa, pyrkivät valiokunnan vasemmistolaiset jäsenet Paperiliiton esityksestä kytkemään sähköveron palautuksen työllistämismenettelyyn. Valtiovarainvaliokunnassa suoritettua äänestyksessä tämä kanta kuitenkin hävisi. Sosialidemokraatit käyttivät täysistunnossa asiasta puheen- vuoroja, joissa painotettiin myös teollisuuden vastuuta työllistämisestä sekä todettiin, että työllistämismenettelyä on harkittava osana työllisyyden hoidon toimia.

Maatalouden investointivarauslaki

Maataloutta harjoittavien verovelvollisten verotuksessa otetaan käyttöön määrääkertainen varausjärjestelmä, jonka tarkoituksena on parantaa maatalouden investointien taloudellisia edellytyksiä ja ajoittamismahdollisuuksia. Lain mukaan maatalouden investointivaraus vähennetään maatalouden puhtaasta tulosta valtion- ja kunnallisverotuksessa. Vähennyskelpoisen investointivarauksen enimmäismäärä on 20 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen investointivarauksen vähentämistä, vähintään kuitenkin 8 000 markkaa ja enintään 20 000 markkaa. Investointivarauksen tehneen verovelvollisen on tehtävä rahalaitokseen investointitalletus, jonka suuruus olisi 50 prosenttia varauksen määrästä.

Valtionverotuksen invalidivähennys

Vuoden 1983 alusta voimaan tulevan kansaneläkejärjestelmän uudistamisen II a-vaiheen yhteydessä toteutettiin myös eläkkeiden verotuksen yhtenäistäminen. Tulo- ja varallisuusverolain muutoksella muutettiin myös invalidivähennyksen myöntämisperusteita siten, että vähennys myönnetään kunnallisverotuksessa vain muusta ansiotulosta kuin eläketuloista. Valtionverotuksen invalidivähennyksen saavat vain ne, joilla on oikeus saada kunnallisverotuksen invalidivähennys. Hallitus ehdotti, että tulo- ja varallisuusverolain 57 §:n 1 momentin 2 kohtaa muutetaan siten, ettei valtionverotuksen invalidivähennyksen myöntäminen ole sidottu kunnallisverotuksessa myönnettävään invalidivähennykseen, vaan valtionverotuksessa verosta myön-

nettävä invalidivähennys myönnetään myös silloin, kun verovelvollisella on eläketuloa.

Lakiesitys liittyi eduskunnan noin vuotta aikaisemmin hyväksymään kansaneläkeuudistukseen ja verouudistukseen. Valtiovarainvaliokunnassa poistettiin valtionverotuksen invalidivähennys, jonka hallitus tällä käsiteltävänä olevalla esityksellä palautti. Vuoden 1983 alusta voimaan tullut kansaneläkeuudistus ja verouudistus merkitsevät noin 670 000:lle eläkeläiselle nettotulojen lisäystä. Samalla kuitenkin noin 190 000 eläkkeensaajan käteen jäävät tulot laskevat jonkin verran. Eduskunnassa käytiin asian johdosta syysistuntokauden 1982 lopussa vilkasta keskustelua. Invalidivähennyksen palauttamisella valtionverotukseen pyrittiin osaltaan vähentämään uudistuksen myötä aiheutuvia epäkohtia. Kun hallituksen lakiesitystä käsiteltiin eduskunnassa, eduskunta hyväksyi yksimielisesti kansanedustaja Olli Helminen ponnin, jossa hallitus velvoitettiin seuraamaan eläkeuudistuksen toteutumista sekä korjaamaan siinä ilmeneviä epäkohtia. Myöhemmin hallitus asettikin työryhmän selvittämään asiaa.

Vuoden 1983 tulo- ja menoarvio

Vuoden 1983 valtion tulo- ja menoarvion loppusumma on noin 74 miljardia markkaa. Tulo- ja menoarvioesityksen valiokuntakäsittelyssä jouduttiin tekemään huomattavia muutoksia hallituksen uusista talouspoliittisista päätöksistä johtuen. Niin menojen kuin tulojenkin loppusumma kasvoi valiokuntakäsittelyssä yli 2 miljardilla markalla. Suurimmaksi osaksi nämä muutokset aiheutuivat lokakuisen devalvaatiopaketin vero- ja maksuratkaisuista. Myös sairausvakuutuksen kustannuksia samoin kuin maataloustuotannon hintatukeen ja tasapainottamiseen tarkoitettuja varoja jouduttiin tarkistamaan huomattavasti ylöspäin. Budjettiesitystä jouduttiin näin ollen tasapainottamaan lisälainan otolla, sillä valiokunnassa merkittiin lisäystä uusiin valtion lainoihin runsaat 1,3 miljardia markkaa.

Hallituksen budjettiesityksen keskeisiksi talouspoliittisiksi tavoitteiksi oli kirjattu pyrkimys inflaation hidastamiseen, kilpailukyvyn vahvistamiseen ja tätä kautta tapahtuva kestävä työllisyyden parantaminen. Inflaation torjunta rakentui ennen muuta vero- ja maksupoliittisten ratkaisujen varaan. Hallituksen julkilausuttuna pyrkimyksenä oli tukea veropoliittisin ratkaisuin maltillista tulopoliittista linjaa. Vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta saatettiin budjettiesityksessä jatkaa jo aiemmin sovittujen uudistusten toteuttamista. Tosin budjetin palautuskeskustelussa eduskunnassa joulukuussa kiinnitettiin vakavaa huomiota valtion lainanoton kasvuun. II valtiovarainministeri Jermu Laine totesi, että valtiovalan on ehdottomasti lähivuosina katkaistava valtiontalouden velkaantumiskehitys ja valtiontalouteen syntyvä pysyväisluonteinen rakenteellinen alijäämä viimeistään seuraavassa noususuhdanteessa pystyttävä poistamaan. Vain näin tehdään mahdolliseksi aktiivisen finanssipolitiikan harjoittaminen myös lähivuosina. Valtiovarainvaliokunta arvioi vuoden 1983 budjetin lainanottotarpeen noin 10 miljardiksi markaksi.

Budjetin eduskuntakäsittelyssä hallituspuolueet tekivät yhdessä esitykseen joitakin muutoksia. Menolisäysten pääpaino oli tällä kertaa nuorten aseman parantamisessa. Niinpä budjettiesitykseen lisättiinkin määrärahoja opiskelija-asuntojen omapääomaosuuteen, varusmiesten päivärahan korottamiseen sekä nuorten yhteiskuntatakuuseen. Tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä eduskunta päätti lokakuussa 1983 perustettavan ympäristöministeriön viroista.

Neljäs lisäbudjetti

Hallitus antoi marraskuussa 1982 eduskunnan käsiteltäväksi neljännen lisämenoarvion. Tässä lisämenoarvioesityksessä ehdotettiin menoihin lisäystä yhteensä 1 799

milj. markkaa. Suurin yksittäinen menokohde oli eräiden valmisteverolakien mukaisiin hinnanerokorvauksiin ehdotettava 835 milj. markkaa, mikä aiheutui kotimaisten ja maailmanmarkkinahintojen erotuksen kasvusta ja järjestelmän piiriin kuuluvien tuotteiden kotimaan toimitusten ja viennin kasvusta. Muut menoihin ehdotetut lisäykset aiheutuivat lähinnä kustannustason ennakoitua nopeammasta noususta ja palvelussuhteen ehtojen tarkistuksista.

Vientitalletuslaki

Vientitalletusjärjestelmä, joka muuten olisi voimassa heinäkuuhun 1984 muutettiin lain myötä pysyväksi. Vientitalletukselle maksettavan koron määrä sidottiin Suomen pankin peruskoron määrään.

V PANKKIVALIOKUNTA

Laki Suomen Pankin ohjesäännön muuttamisesta

Hallituksen esityksen mukaan Suomen pankin ohjesäännön 11 pykälää muutettiin siten, että Suomen Pankin varoista myönnettyä niin luotonannon kuin vekseliluoton enemmäismäärän sitomisesta pankin omien varojen määrään luovutaan. Ohjesäännön mainitun kohdan tarkoituksena on alunperin ollut rajoittaa Suomen pankin mahdollisuuksia myöntää muita kuin tavaravekseliluottoja, joiden maksamisen vakuutena on reaalivaluutus ja siten varmistaa pankin saatavia sekä pitää saatavat rahapolitiikan hoidon edellyttämässä likvidissä muodossa. Luottovälineistön viimeaikainen kehitys on johtanut siihen, että muut luottomuodot ovat viennin lyhytaikaisia erityisrahoitusjärjestelyjä lukuunottamatta syrjäyttäneet vekselit Suomen Pankin luotonannossa. Kun muun luotonannon enimmäismäärää koskeva rajoitus uhkaa asettaa tarpeettomasti rajoituksia vekseleitä tarkoituksenmukaisempien luottomuotojen käytölle, katsottiin tarpeelliseksi luopua muun luotonannon enimmäismäärän sitomisesta Suomen Pankin omien varojen määrään.

Laki postipankkilain muuttamisesta

Postipankkilakia muutettiin siten, että postipankin asema saatettiin soveltuvin osin vastaamaan entistä paremmin liikepankkien asemaa. Hallitus ehdotti postipankin liiketoiminnan ja hallinnon kehittämiseksi lisättäväksi pankin päätösvaltaa sen liiketoimintaan liittyvissä asioissa suhteessa valtiovarainministeriöön, tehtäväksi eräitä tarkistuksia pankin hallituksen ja johtokunnan toimivaltaan sekä muutettavaksi postipankkilakia siten, että sen säännökset entistä tarkemmin vastaisivat liikepankkilain säännöksiä.

Lait säästöpankkilain osuuspankkilain osakeyhtiölain ja osuuskuntalain muuttamisesta

Lakimuutoksen tarkoituksena on säästöpankkilain ja osuuspankkilain tarkistaminen yhtäältä osakeyhtiömuotoisia pankkeja koskeviin lakeihin tehtyjen muutosten ja toisaalta osuuskuntalakiin vuonna 1981 tehtyjen muutosten pohjalta.

VI TALOUSVALIOKUNTA

Kuluttaja-asiamiehestä annetun lain, markkinatuomioistuimesta annetun lain ja kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain 7 §:n muuttaminen

Lainmuutoksen tarkoituksena on tehostaa kuluttajansuojan toteuttamista siten, että markkinatuomioistuimen toimintamahdollisuuksia parannetaan sekä nopeutetaan ja yksinkertaistetaan asioiden käsittelyä kuluttajanvalituslautakunnassa. Samalla tarkistettiin eräitä oikeudenkäyntikuluja koskevia säännöksiä.

Laki kuluttajansuojalain 6 luvun muuttamisesta

Lainmuutoksella pyritään poistamaan koti- ja postimyyntiä koskevien kuluttajansuojalain säännösten soveltamisessa havaitut epäkohdat.

Valiokunta ei hyväksynyt lakiehdotuksen säännöstä siitä, että jo tavarannäytteen tutustuminen aloittaisi laissa säädetyn peruuttamisajan kulumisen. Valiokunta ehdottikin, että kotimyyntissä kaupan peruuttamisesta on myyjälle lähetettävä kirjallinen ilmoitus 7 päivän kuluessa kotimyyntiasiakirjan sekä tavarain tai tavarain vastaanottamisesta. Valiokunnan käsityksen mukaan lainmuutosehdotusten hyväksymisen jälkeenkin kotimyyntitoimintaan jää runsaasti yksittäisiä epäkohtia. Muun muassa vanhuksiin ja vammaisiin kohdistuvaa kotimyyntiä tulisi voida valvoa nykyistä paremmin.

Lait raittiustyön järjestämisestä ja alkoholilain 69 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksellä pyritään luomaan edellytykset laaja-alaiselle raittiustyölle ja raittiustyön palvelujen tarjoamiselle kaikille kansalaisille. Lakiin tulivat säännökset raittiustyöstä, sen edellytyksistä, palvelujen tarjoamisesta sekä ohjauksesta ja valvonnasta. Alkoholilaissa ehdotetaan siirrettäväksi mainittuun lakiin kunnan raittiustoimen hallintoa ja raittiustyöhön myönnettäviä määrärahoja koskevat säännökset.

Valiokunta laajensi mietinnössään raittiustyön sisällön käsittämään kaikki yhteiskunnan toimialueet, joilla joudutaan tavalla tai toisella tekemisiin alkoholihaittojen kanssa.

Laki keskiolulain muuttamisesta

Lain mukaan keskioluen hallussapito kielletään alle 18-vuotiailta. Alkoholilakia muutetaan siten, että luovutaan alkoholin erityismyynnistä valtion erityistilaisuuksia varten. Lisäksi alkoholilakiin otetaan takavarikko- ja hukkaamissäännökset, joiden tarkoituksena on turvata valtion saatavat alkoholirikoksia selvitetäessä.

Apteekkitavaralain muuttaminen

Laissa annetaan säännökset luonnontuotteista, joille halutaan ilmoittaa lääkkeeno-

mainen käyttötarkoitus. Apteekkitavaralakiin lisätyt säännökset koskevat valmisteita, jotka sisältävät apteekkitavaraluettelossa tarkoitettuja aineita niin vähäisessä määrin tai sellaisessa muodossa, ettei niitä voida pitää farmaseuttisina erikoisvalmisteina eikä lääkkeinä. Näihin valmisteisiin ehdotetaan rinnastettavaksi homeopaattiset ja antroposofiset valmisteet. Koska tällaiset valmisteet sisältävät apteekkitavaraa, niitä myydään yleisölle pääasiassa apteekista lääkintöhallituksen myöntettyä siihen hakemuksesta luvan. Lääkintöhallitus voi kuitenkin päättää, että määrättyjä valmisteita saisi luovuttaa sekä apteekista että elintarvikeliikkeistä ilman lupaa jolloin valmisteisiin sovelletaan elintarvikelain säännöksiä elintarvikkeeksi luettavista erityisvalmisteista.

Alkon kertomus

Alkon hallintoneuvoston kertomuksen johdosta valmistamassaan mietinnössä talousvaliokunta pitää edelleen alkoholin hintaa eräänä merkittävimmistä alkoholin kulutusmääriin välittömästi vaikuttavista tekijöistä. Alkoholin kulutuksen vähäinenkin kasvu on valiokunnan mielestä kielteistä kehitystä. Alkoholin hintoja tulisi tämän vuoksi kulutuksen vähentämiseksi pyrkiä korottamaan siten, että alkoholimenojen osuus yksityisestä kulutuksesta alenisi. Myös asennekasvatus on valiokunnan mielestä pitkällä tähtäyksellä tehokas keino alkoholista aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen.

Vartioimisliikelaki

Vartiointialalla ilmenneiden epäkohtien vuoksi annettu laki säätelee vartioimisliikkeen harjoittamisen edellytykset. Lailla täsmennetään vartijan valtuuksia koskevia säännöksiä sekä vartijoiden että muiden henkilöiden oikeusturvan varmistamiseksi. Vartijan rikosoikeudellinen suoja ja oikeus käyttää voimakeinoja säännellään samaan tapaan kuin laissa järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä on säännelty kuljettajan suojasta ja oikeuksista. Mietinnössään talousvaliokunta piti erityisen tärkeänä kiinnittää huomiota alalle tulevien henkilöiden soveltuvuuteen. Tässä mielessä vartioimistehtäviin tulevia varten olisi valiokunnan mielestä järjestettävä perusteelliset soveltuvuustestit.

Talousvaliokunnan mielestä vartioimisliikkeistä annettavaan asetukseen tulee ottaa säännökset siitä, että vartioimisliike saa antaa vartiointitehtäviä ainoastaan sisäasiainministeriön vahvistamien koulutusvaatimusten mukaisen peruskoulutuksen saaneen vartijaksi hyväksytyn henkilön suoritettavaksi. Lisäksi vartioimisliikkeen olisi järjestettävä vartijoille peruskoulutuksen lisäksi tehtävien vaativuutta vastaava lisäkoulutus.

Apteekkarien eläkeikä

Valiokunta päätyi esittämään, että apteekkari saisi harjoittaa apteekkiliikettä siihen saakka, kunnes hän täyttää 67 vuotta. Ikäraja oli hallituksen esityksessä asetettu 65 vuoteen.

VII LAKI- JA TALOUSVALIOKUNTA

Etuostolain muuttaminen

Etuostolain muutoksen tarkoituksena on parantaa ja selkeyttää kuntien mahdollisuuksia hankkia maata myös virkistys- ja suojelutarkoituksiin. Yleiskaava-alueella etuosto-oikeus ulotettiin esityksen mukaan koskemaan myös muita kuin yhdyskuntarakentamiseen liittyviä virkistys- ja suojelualueita.

Laki- ja talousvaliokunnan porvarillinen enemmistö esitti kuitenkin, että lakiehdotukseen sisältyvät säännökset siitä, millaisiin tarkoituksiin etuosto-oikeudella maata saa hankkia jäävät ennalleen. Valiokunnan enemmistön mukaan etuosto-oikeutta voitaisiin näin ollen käyttää edelleenkin vain maan hankkimiseksi yhdyskuntarakentamiseen.

Lainmuutoksen yhteydessä hyväksyttiin mm. sosiaalidemokraattien kannattama ponsi, jossa edellytetään hallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin kuntien virkistys- ja viheralueiden vapaaehtoisin kaupoin tapahtuvan hankinnan edistämiseksi.

Laki Saaristomeren kansallispuistosta

Lain tarkoituksena on mudoostaa Saaristomerellä olevista valtion omistamista alueista kansallispuisto. Lakiin liittyvässä kartassa määritellään ne rajat, joiden sisäpuolta valtion omistukseen hankittavat alueet liitetään kansallispuistoon. Rajauksen sisällä sijaitsevat yksityisomistuksessa olevat alueet eivät kuuluisi kansallispuistoon. Valtio omistaa Saaristomeren alueella yhteensä 670 hehtaaria maa-alueita. Saaristomeren kansallispuistoa koskevan periaatepäätöksen mukaan kansallispuiston suuruudeksi tulisi noin 3 000 hehtaaria. Valtion tarkoituksena on edelleen vapaaehtoisin kaupoin ostaa alueita saaristolaisilta ja tällä tavoin hankkia lisää maita liitettäväksi kansallispuistoon.

Vesilain muuttaminen

Lainmuutoksella muutetaan ns. työlupaa koskevia säännöksiä. Töiden aloittamisluvan voisi saada aikaisintaan silloin, kun vesioikeus on antanut varsinaisessa lupasiassa päätöksen. Lainmuutos parantaa myös työiupahankkeen vaikutusalueella asuvan väestön oikeusturvaa siten, että vesioikeuden töidenaloittamisilupaa koskevaan päätökseen saa korvauksia lukuunottamatta hakea muutosta.

Katulainsäädännön muuttaminen

Laissa ehdotetaan katujen kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus pysytettäväksi ennallaan. Kunnalla olisi näin ollen edelleen oikeus ottaa korvausta vastaan huolehtiakseen kiinteistönomistajalle kuuluvista kunnossapitotehtävistä. Lakiin tulee kuitenkin säännös, jolla kunnalle näistä kunnossapitotehtävistä aiheutuneet kustannukset voitaisiin nykyistä tasapuolisemmin jakaa kiinteistönomistajien kesken. Lisäksi kunta voisi hakemuksesta ottaa suorittaakseen kiinteistönomistajalle kuuluvat poikkeuksellisen raskaat kunnossa- ja puhtaanapitotehtävät tai osallistua niistä aiheutuneisiin kustannuksiin.

Urho Kekkosen kansallispuisto

Laki määrittää Koilliskairan alueelle pinta-alaltaan noin 253 000 hehtaarin suuruisen Urho Kekkosen kansallispuiston perustamisen. Kansallispuiston tarkoituksena on säilyttää Länsi-Euroopan viimeinen laaja ja tietön metsäsuu ja tunturierämaa-alue. Alueen kunnille puiston perustamisen kautta tapahtuva metsätyöpaikkojen menetys määritetään korvattavaksi valtion varoilla toteutettavilla hankkeilla, jotka toteutuessaan toisivat kuntiin uusia pysyväisluonteisia työpaikkoja.

Urho Kekkosen kansallispuistoa koskevaa päätöstä tehtäessä eduskunta poisti laki- ja talousvaliokunnan mietinnöstä viimeisen kappaleen, jossa todettiin, että vaikka kansallispuistojen suojeluarvon säilyttämisen keskeisenä lähtökohtana on olta-va alueen metsien säilyttäminen luonnontilaisina, ei tämän pääsäännön noudatta-minen voi olla esteenä sellaisille metsien hoitotoimille, jotka sopeutuvat kansallis-puiston tarkoituksiin ja jotka voidaan toteuttaa kansallispuiston luonteen siitä kär-simättä. Tämä sosialidemokraattien aloitteesta hyväksytty poisto merkitsi kielteis-tä suhtautumista Urho Kekkosen kansallispuistoalueella suunniteltuihin hakkuu-siin.

VIII SIVISTYSVALIOKUNTA

Laki tieteellisen tutkimuksen järjestämisestä

Eduskunnan hyväksymä lainmuutos mahdollistaa sen, että Suomen Akatemian toi-mikuntajärjestelmää laajennetaan lisäämällä nykyisten, tieteen pääalajakoja nou-dattavien tieteellisten toimikuntien rinnalle ympäristötieteellinen toimikunta.

Audiovisuaalinen keskus

Eduskunnan hyväksymä lainmuutos tarkoittaa sitä, että valtion audiovisuaalinen keskus voi osallistua muun toimintansa lisäksi myös audiovisuaalisen oppimäte-riaalin tuottamiseen tietyissä tapauksissa.

Taideteollinen korkeakoulu

Lainmuutoksen tarkoituksena on tehdä mahdolliseksi taideteollisen korkeakoulun hallinnon kehittäminen siten, että se nykyistä paremmin vastaisi korkeakoulun toi-minnallisia tarpeita.

Opintotukilain muutos

Lainmuutos merkitsee opintolainoista maksettavan valtion korkotuen enimmäis-maksuajan pidentämisen 14 vuoteen, opintorahan asumislisän maksamisen myös perheelliselle opiskelijalle, joka asuu eri paikkakunnalla kuin perheensä sekä opin-totuen väärinkäytön seuraamusvaikutuksia koskevan lainsäädännön selventämi-sen.

Korkeakoulut

Sivistysvaliokunta käsitteli joitakin korkeakouluihin liittyviä lainmuutoksia. Vaasan korkeakouluun lisättiin yhteiskuntatieteiden alalla annettava koulutus. Joensuun korkeakoulun ja Kuopion korkeakoulun nimet muutettiin yliopistoiksi.

Koululait

Hallituksen esitys koululakien uudistukseksi sisälsi kaikkiaan kuusi lakiehdotusta: ehdotus peruskoululaiksi, ehdotus lukiolaiksi, ehdotus iltalukiolaiksi, ehdotus laiksi kunnan kouluhallinnosta, ehdotus laiksi kunnan peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista sekä lainoista annetun lain muuttamisesta sekä ehdotus laiksi kuulovammaisten ja näkövammaisten kouluista. Lakiehdotuksilla koottiin peruskoulua, lukiota, iltalukiota ja kunnan kouluhallintoa koskevat laintasoiset säännökset sekä muutettiin tarpeellisilta osin valtionosuuslainsäädäntöä. Kuulo- ja näkövammaisten kouluja koskevat säännökset annettiin lain tasoisina aikaisempien asetuksenvaraisten säännösten sijaan. Hallituksen esitykseen sisältyi lakien kokoamisen lisäksi myös eräitä uudistuksia ja valtuuksia säätää uudistuksia asetuksella. Mietinnössään sivistysvaliokunta viittaa peruskoulun 10. luokasta saatuihin hyviin kokemuksiin. Valiokunnan mukaan tavoitteena tulee olla sitä tarkoittavan lisäopetuksen muuttaminen lähivuosina kunnille pakolliseksi siten, että kunta on velvollinen järjestämään peruskouluun lisäopetusta jos opetukseen ilmoittautuu vähintään 10 oppilasta tai neljä erityisopetuksessa ollutta oppilasta.

Laki ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta

Hallituksen esityksessä ehdotettiin säädettäväksi laki ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta, laki perus- ja koulutusta varten kunnille myönnettävistä lisäavustuksista sekä lait ammatillisten oppilaitosten ja lukion opintososiaalisista eduista. Muutoksen myötä tulevat ammatillisten oppilaitosten valtionosuuksien ja -avustuksien perusteet yhtenäisiksi ja porrastetuksi kuntien kantokykyluokan mukaan.

Kunnan peruskoulun, lukion ja kirjastojen käyttökustannusten valtionosuus korotetaan samaksi kuin ammatillisten oppilaitosten. Oppilaiden kotikunnille tulee lakisääteinen velvollisuus osallistua ammatillisten oppilaitosten kustannuksiin. Muutoksella lisätään ja yhtenäistetään niinikään ammatillisten oppilaitosten ja lukion oppilaiden opintososiaalisia etuja. Opetus oppilaitoksissa sekä päivittäinen kouluateria ovat pääsääntöisesti maksuttomia. Oppilaitos voi osallistua myös oppilaiden koulumatkakustannuksiin.

IX MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA

Maatilalain muuttaminen

Lain muutoksella pyritään helpottamaan nuorten viljelijäin asemaa maatalan sukupolvenvaihdon ja tilan vaatimien investointien rahoittamisessa kehittämällä heille maatilalain nojalla myönnettäviä erityisetuksia. Ensimmäistä maatalaansa

alle 35-vuotiaana hankkivalle henkilölle voidaan tilan hankintahinnasta lainoittaa myös maatalousirtaimiston osuutta.

Leipäviljan tuotantopalkkiot

Kevään 1982 maataloustuloratkaisun yhteydessä sovittiin leipäviljan tuotantopalkkiojärjestelmän toteuttamisesta. Tuotantopalkkiot rahoitetaan viljan tuonnista perittävillä tuontimaksuilla.

Maataloustulolaki

Lain tavoitteena on oikeudenmukaisen tulotason turvaaminen viljelijäväestölle, maataloustuotannon ohjaaminen ja tasapainottaminen sekä maatalouden hintatason vakaannuttaminen. Laki määrittelee keskeisiltä osin sen neuvottelujärjestelmän, jonka puitteissa viljelijäväestön maataloudesta saamaa tuloa sekä tähän perustuen tavoitehintatasoa ja hintapoliittista tukea kehitetään lain tarkoituksena kolmivuotisjaksona eli hinnoitteluvuosina 1983/84-1985/86. Uusi maataloustulolaki vastaa pääosiltaan vuonna 1977 säädettyä lakia.

X SOSIAALIVALIOKUNTA

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus vuodelta 1980

Mietinnössään sosiaalivaliokunta katsoo, että kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintavaltuuksia ja mahdollisuuksia olisi nykyisestäään tuntuvasti lisättävä. Lain-säädännön kehittämisen ohella valtuutetuille tulisi luoda nykyistä paremmat mahdollisuudet myös tosiasiallisesti valvoa laitoksen toimintaa. Tässä mielessä olisi harkittava erityisen apuelimen, esimerkiksi sihteeristön, perustamista valtuutetuille. Valiokunta kiirehti myös kansaneläkelaitoksen muun ylimmän hallinnon kehittämistä vireillä olevan selvitystyön valmistuttua.

Lait kansaneläkelain, vuodelta 1982 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun sairausvakuutusmaksusta annetun lain sekä vuodelta 1982 suoritettavasta työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Hallitusohjelmassa sovitulla lainmuutoksella alennettiin työnantajan sosiaaliturvamaksua ja maksua porrastettiin myös pientä ja keski suurta yritystoimintaa suosi-vaksi. Julkinen sektori jäi alennuksen ulkopuolelle. Muutoksella muutettiin myös kansaneläkerahastoa koskevia säädöksiä siten, että eläkeuudistuksen toteutuminen turvataan valtion varoin ehdotetuista maksualennuksista riippumatta. Valiokunta piti vakuutusmaksujen porrastamista työvoimavaltaista yritystoimintaa suosivaksi oikeasuuntaisena toimenpiteenä. Valiokunta piti myös erityisen tärkeänä kansaneläkevakuutusmaksutulon porrastamista pysyvästi työllisyyttä edistävällä tavalla ja siten, että maksukertymällä voidaan turvata eläke- ja sairausvakuutustuuksien tason säilyminen.

Kansanedustajien eläkkeet

Suurimpien eduskuntaryhmien edustajien allekirjoittaman lakialoitteen mukaan muutettiin kansanedustajan eläkelakia siten, että kansanedustaja voisi saada täyden eläkkeen oltuaan edustajana nykyisen 20 vuoden sijasta 15 vuotta. Vastaava muutos tehtiin kansanedustajan perhe-eläkelakiin. Lisäksi päädyttiin järjestelyyn, jossa vähintään 7 vuotta edustajana toiminut ja eduskunnasta pois jäänyt kansanedustaja saisi edustajavuosia vastaavan eläkkeen myös silloin, kun hän ei ole täyttänyt 60 vuotta. Kansanedustajien eläkeikä jäisi tällöin entiselleen. Kun kuitenkin ei ole tarkoituksenmukaista, että suhteellisen nuorena eduskuntatyöstä luopuvalle kansanedustajalle ryhdyttäisiin rajoituksetta maksamaan kansanedustajan eläkettä, valiokunta ehdotti menettelyä, jossa eläkkeensaajan saama ansiotulo vähentäisi tai poistaisi kokonaan hänelle muutoin tulevan eläkkeen.

Hallituksen kertomus työllisyyslaista vuonna 1980

Valiokunta piti välttämättömänä työllisyyspoliittisen ohjelman luomista työllisyyden kestäväen paranemisen saavuttamiseksi. Ohjelma tulisi valiokunnan mielestä laatia työvoimaministeriön toimesta yhteistyössä eri ministeriöiden ja keskeisten järjestöjen kanssa. Ohjelma hyväksyttäisiin valtioneuvostossa sekä tarkistettaisiin tarvittaessa. Työllisyyspoliittiseen ohjelmaan olisi sosiaalivaliokunnan mielestä otettava mahdollisimman yksityiskohtaisesti käsiteltynä kaikki ne toimenpiteet, joilla on merkittävää vaikutusta työllisyyteen.

Nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja työrajoitteisten työllistäminen voidaan valiokunnan mielestä tehokkaasti toteuttaa ainoastaan julkisen vallan erityistoimin. Tällöin sekä valtiolle, kunnille että yksityiselle sektorille vahvistettaisiin tätä koskeva nykyistä selkeämpi työllistämisvelvoite.

Sosiaalivaliokunnan mielestä työllisyysstilannetta voitaisiin merkittävästi parantaa niinkään puuttamalla harkitusti työvoiman tarjontaan liittyviin tekijöihin. Esille tulevat erityisesti päivittäisen ja elinikäisen työajan lyhentämiseen liittyvät kysymykset. Osa-aikainen työ on harkittavissa silloin, kun se sopii sekä työnantajalle että työntekijälle varsinkin, jos ja kun osa-aikaisen työntekijän ammatti ja sosiaaliturvan järjestämiseen liittyvät ongelmat saadaan ratkaistuksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistaminen

Eduskunnan loppukeväällä hyväksymää ns. Valtava-lakipakettia on sanottu tämän vuosikymmenen tärkeimmäksi uudistukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja valtionosuutta koskevan lainsäädännön uudistamisen tavoitteena on sosiaalihuollon lainsäädännön perusteellinen uudistuminen ja vastaavan kattavan tuen saaminen valtionosuuksien osalta sosiaalihuoltoon kuin mitä terveydenhuollossa jo tällä hetkellä on.

Nykyisten valtionosuus- ja suunnittelujärjestelmien puutteet ovat ilmeisiä ja eri osapuolten yhteisesti toteamia samoin kuin valtionapuja säätelevien lakien liiallinen lukumäärä. Uudistuksen tarkoitus on yksinkertaistaa nykyistä monimutkaista valtio-

napujärjestelmää, joka kuvastuu mm. siinä, että valtion tulo- ja menoarviossa on sosiaali- ja terveydenhuoltoon noin 70 eri valtionapumomenttia.

Uudistus luo entistä paremmat edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen tarkoituksenmukaiselle kehittämiselle siten, että osa terveydenhuollon laitospalveluista voidaan korvata sosiaalihuollon laitosten antamilla palveluilla tai sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Uudistus tulee voimaan vuoden 1984 alusta lukien.

Esityksen mukainen kuntien kantokykyluokittain porrastettu valtionosuusasteikko ei ollut valiokunnan mielestä tasavälinen, mikä eräissä tapauksissa olisi johtanut yksittäisen kunnan kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen kunnan siirtyessä kantokykyluokasta toiseen.

Valiokunta ehdotti valtionosuusasteikon tarkistamista siten, että käytettävissä olevien varojen puitteissa eri kantokykyluokkien väliset erot valtionosuusprosentteissa olivat mahdollisimman tasaiset ja että valtionosuuden suuruus kohdentuisi eri kantokykyluokkiin kuuluvien kuntiin mahdollisimman oikeudenmukaisesti. Valiokunnan hyväksymä valtionosuusasteikko merkitsee vuosittain noin 150 milj. markan siirtymää valtiolta kunnille.

Sosiaalihuoltolaki

Eduskunta hyväksyi yhdessä Valtava-paketin kanssa esityksen sosiaalihuoltolaiksi. Sosiaalihuollon tarpeellisen kehityksen turvaamiseksi on katsottu välttämättömäksi uudistaa sosiaalihuollon keskeistä lainsäädäntöä siten, että turvataan kuntien sosiaalihuollon toiminnalliset, hallinnolliset ja taloudelliset edellytykset ja luodaan siten pohja koko sosiaalihuollon kehittämiselle.

Työttömyyskassalaki

Hallituksen ohjelman mukaisesti muutettiin valtakunnallista työttömyyskassoista annettua lakia siten, että heinäkuun 1982 alusta lukien päiväavustuksen enimmäismäärät nousevat 65 markasta 73 markkaan ja 46 markasta 50 markkaan sekä 2 markan lapsikorotus 3 markkaan.

Asumistukilain muutos

Asumistukilakia muutettiin siten, että perheellinen opiskelija, joka opiskelun takia joutuu asumaan eri paikkakunnalla kuin perheensä olisi perheasuntoa varten myönnetyn asumistuen lisäksi oikeutettu saamaan opintorahan asumislisää.

Rintamaveteraanien kuntoutus

Rintamaveteraanien kuntoutus saatettiin yhtenäiseen lainsäädäntöön perustuvaksi säätämällä siitä erityinen laki.

Kertomus työllisyyslain soveltamisesta vuonna 1981

Sosiaalivaliokunta oli kertomusta käsitellessään erityisen huolestunut nuorisotyöttömyyden suuruudesta ja kasvusta. Sen vuoksi valiokunta keskittyi käsittelemään erityisesti nuorten työttömyyden vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä. Valiokunnan mielestä kunnallinen työllistämistuki on edelleen erittäin käyttökelpoinen tapa työllistää nuoria työntekijöitä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työllistämistuen perusteet ovat kuitenkin osoittautuneet osittain liian kaavamaisiksi kunnissa esiintyviin tarpeisiin verrattuna. Työllistämistuen maksuaika yhtä työllistettävää kohti tulisi saada nykyistä joustavammaksi. Niinikään tarkoitukseen varattavat määrärahat olisi kohdennettava maan eri osiin siten, ettei niitä jää hallinnollisista syistä käyttämättä.

Valiokunta asettui myös oppisopimuksen lisäämisen taakse. Tässä yhteydessä sen mielestä on kuitenkin huolehdittava siitä, ettei oppisopimuksen varjolla pyritä heikentämään oppisopimussuhteeseen tulevan nuoren palkkaus- ja muita etuja.

Kertomusvuonna nuorten yhteiskuntatutkimukseen varattiin 13 milj. markkaa. Vuoden 1981 lopussa oli tällä määrällä sijoitettu kuntien tehtäviin noin 800 ja yksityisten työnantajien palvelukseen noin 250 alle 25-vuotiaasta nuorta. Sosiaalivaliokunnan saaman selvityksen mukaan nuorten yhteiskuntatutkimuksesta saadut kokemukset ovat voittopuolisesti myönteisiä. Valiokunta piti tärkeänä, että nuorten yhteiskuntatutkimus ulotetaan koskemaan koko maata ja että järjestely muutetaan nykyistä pysyvämmäksi.

Mietinnössään sosiaalivaliokunta kiirehti työttömyysturvajärjestelmän kokonaisuudesta. Tässä yhteydessä valiokunnan mielestä tulee kiinnittää huomiota erityisesti turvan kattavuuteen välinputoamisten estämiseksi sekä työttömyysturvan ja muiden sosiaaliturvamuotojen yhteensovittamiseen.

Laki lapsiläslain 1 ja 1 a §:n muuttamisesta

Lapsiläisä korotettiin hallituksen esityksen mukaisesti lokakuun 1983 alusta lukien 8 prosentilla. Lisäksi kolme vuotta nuoremasta lapsesta suoritettava korotettu lapsiläisä nousi 76 markalla. Hallitus antoi tammikuussa 1983 uuden esityksen lapsiläslain muuttamisesta. Tämä ns. sosiaalipakettiin liittyvä esitys merkitsee aikaisemman lain korvautumista. Lapsiläisät nousevat sen mukaan jo huhtikuun 1983 alusta 15 prosenttia.

Sairausvakuutuslain muuttaminen

Hallituksen esityksessä ehdotettiin sairausvakuutuksen menojen kasvun hidastamiseksi tarkistettavaksi sairausvakuutuslain mukaisen päivä- ja äitiysrahan tasoa ja vakuutetun itsensä suoritettavaa osuutta tutkimus-, hoito-, lääke- ja matkakustannuksista. Lisäksi ehdotettiin muutettavaksi valtionosuutta päivä- ja äitiysrahoista ja kumottavaksi säännökset, joiden mukaan kansaneläkelaitos suorittaa kunnille korvausta terveyskeskuksen toimesta annetun sairaanhoidon kustannuksista lukuun ottamatta sairaankuljetuksen korvaamista koskevia säännöksiä. Lakiin ehdotettiin otettavaksi myös säännökset, joiden mukaan kansaneläkelaitoksen tehtävä-

nä olisi erillisen määrärahan puitteissa tukea sairaan lapsen hoitoa ja kuntoutusta valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

Valiokunta muutti lakiehdotuksen 9 §:n säännöstöä siten, että vakuutetun omavastuuosuus lääkärin määräämistä lääkkeistä olisi ostokertaa kohti 15 markkaa hallituksen esityksen 17 markan sijasta. Niinikään valiokunta ehdotti lakiehdotuksen voimaantulo- ja soveltamissäännöstä muutettavaksi siten, että päivärahan määräytymisperusteisiin ehdotettua tulo rajaa, joka on 6 000 markkaa kuukaudessa sovellettaisiin vasta maaliskuun 1983 alusta lukien.

Sairausvakuutuslain muuttamisesta kesäkuussa 1981 annetun mukaan äitiysrahan määrä 100 ensimmäisen arkipäivän jälkeen lasketaan maaliskuun loppuun 1983 siten, että sairauspäivärahan 80 prosentin sijasta käytetään prosenttilukua 70. Sairausvakuutuksen menojen kasvun hidastamiseksi hallitus ehdotti, että äitiysrahan suuruus 100 arkipäivän jälkeiseltä ajalta määrättäisiin edelleen vuoden 1983 loppuun soveltamalla 80 prosentin sijasta prosenttilukua 70. Niinikään nykyisessä taloudellisessa tilanteessa hallituksen mielestä on välttämätöntä alentaa osittain päivä- ja äitiysrahojen tasoa. Sosiaalipoliittisesti tarkoituksenmukaisimmaksi nähtiin, että alentaminen kohdistettaisiin suurimpiin päivä- ja äitiysrahoihin. Tämän vuoksi ehdotettiin sairausvakuutuslain 16 §:n muuttamista siten, että päiväraha määrättäisiin muutoin voimassa olevien säännösten mukaan paitsi, että työtulojen ylittäessä 72 000 markkaa ylittävältä osalta lisättäisiin päivärahaan 50 prosenttia ylittävän osan kolmassadasosasta.

Mietinnössään sosiaalivaliokunta piti arveluttavana kehitystä, että sosiaaliturvan tasoon puututaan suhdannepoliittisilla perusteilla. Sairaus- ja äitiyspäivärahan määriin puuttuminen ehdotetulla tavalla antaa valiokunnan mielestä epäohjonmukaisen kuvan harjoitetusta sosiaalipolitiikasta ja vähentää kansalaisten luottamusta sosiaaliturvaan. Lisäksi tulorajojen asettaminen päivärahan määräytymisperusteisiin on omiaan johtamaan vapaaehtoisten lisäturvajärjestelmien syntymiseen.

Terveyskeskusten toimesta annetun sairaanhoidon kustannuksiin tulevien korvausten poistaminen merkitsee vuosittain yli 100 milj. markan menojen lisäystä kunnille. Sosiaalivaliokunta huomautti, että yhdessä viime vuosina tehtyjen samansuuntaisten ratkaisujen ja eduskunnassa käsiteltävänä olevien lakiehdotusten kanssa vastaavanlaiset muutokset merkitsevät kunnallistalouden raskuuden huomattavaa lisääntymistä. Sosiaalivaliokunta kiinnitti tässä yhteydessä huomiota siihen, ettei jo toteutettujen ja valmisteilla olevien tähän suuntaan vaikuttavien ratkaisujen yhteisvaikutuksia kunnallistalouteen ole selvitetty. Valiokunnan mielestä kuntien ja valtion välistä kustannustenjakoa ei tulisi muuttaa kunnallistaloudelle epäedulliseen suuntaan.

Työllisyyslaki

Hallituksen esityksessä ehdotettiin työllisyyslakiin vuonna 1981 lisätty 6 a § korvattavaksi työllisyyslakiin otettavalla 2 a luvulla, joka sisältää aikaisempaa täydellisemmät säännökset työllisyysmäärärahojen käyttömenettelystä. Muutokset merkitsevät menettelyn yksinkertaistamista ja säännösten soveltamisessa havaittujen tulkintaongelmien poistamista. Laki tuli voimaan vuoden 1983 alusta.

Sosiaalivaliokunta sisällytti lain perusteluihinsa lausuman, jonka mukaan työllisyysmäärärahojen ensisijaisena jakoperusteena on pidettävä työttömien lukumäärää ja siinä odotettavissa olevia muutoksia. Lausuma nostatti aluepoliittisen kiistan eduskunnassa. Hallituspuolueiden eduskuntaryhmien toimesta lausumaa muutettiin siten, että jakoperusteena on pidettävä työttömien lukumäärää, mutta myös työttömyysastetta.

Rintamaveteraanien varhaiseläkelain muuttaminen

Hallituksen esityksessä ehdotettiin rintamaveteraanien varhaiseläkejärjestelmää muutettavaksi siten, että sotainvalidien eläkkeellepääsyä helpotetaan poistamalla heiltä eläkkeen saamisen edellytyksenä oleva ikärajavaatimus. Heitä ei myöskään koskisi määräys rintamapalveluajasta. Rintamapalveluaukavaatimus lyhennettiin yleisesti nykyisestä kahdesta vuodesta yhteen vuoteen ja se poistettiin kokonaan 63 vuotta täyttäneiltä rintamaveteraaneilta. Rintamaveteraanien varhaiseläkejärjestelmä ulotetaan koskemaan myös vuosina 1939—1945 sotiin osallistuneita naisia, jotka ovat täyttäneet 63 vuotta ja ovat sotainvalideja.

Rintamaveteraanien varhaiseläkelakia tarkistetaan myös siltä osin kuin on kysymys varhaiseläkkeen maksamisesta osaeläkkeen saajalle ja työnantajan mahdollisuutta suorittaa varhaiseläkettä saavalle rintamaveteraanille vapaaehtoisia lisäetuja. Varhaiseläkkeen saamista koskevaa työn lopettamiseksi lievennettiin poistamalla laista vaatimus, että ansiotulojen on alennuttava vähintään 3/5. Niinikään ehdotettiin muutettavaksi säännöksiä, jotka koskevat varhaiseläkkeen suhdetta vanhuuseläkkeeseen sekä sukupolvenvaihdos- tai luopumiseläkkeisiin.

Laki leipomotyölain muuttamisesta

Leipomotyöaikalakia muutettiin siten, että leipomoiden yötyö olisi kolmivuorotyössä mahdollista ruokaleivän valmistuksessa jos asianomaiset työmarkkinajärjestöt ovat siitä sopineet ja työsuojelupiirin työsuojelulautakunnan poikkeuslupajaosto on antanut siihen luvan. Muussa kuin kolmessa tai useammassa vuorossa työskentelevissä leipomoissa voitaisiin rajoitetulla työntekijämäärällä tehdä kaikkia leipomotuotteita myös yöllä. Lisäksi leipomon omistaja vapautettaisiin leipomotyölain tarkoittamista työaikarajoituksista. Lakiesityksen tarkoituksena oli muuttaa leipomotyölakia siten, että se antaa työntekijöiden kannalta muuhun työaikalainsäädäntöön nähden verrattavissa olevan työsuojelun puitteissa kaikille leipomoyrityksille tasapuoliset mahdollisuudet yritystoimintaan ja keskinäiseen kilpailuun.

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus vuodelta 1981

Mietinnössään sosiaalivaliokunta toteaa, että kehitys kansaneläkelaitoksen rahoitustilanteessa saattaa vaarantaa kansalaisille laissa säädettyjen etuuksien maksamisen. Sosiaalivaliokunta piti välttämättömänä, että ensi tilassa tutkitaan mahdollisuudet kansaneläkelaitoksen rahoitusaseman järjestämiseksi tulevaisuudessa siten, että eläkkeet ja sairausvakuutuskorvaukset voidaan maksaa taloudellisista suhdanteista riippumatta.

XI LIIKENNEVALIOKUNTA

Autorekisterikeskuslain muuttaminen

Hallituksen lainmuutosesityksellä täsmennetään autorekisterikeskuksen sekä sen alaisina katsastusalueissa toimivien viranomaisten tehtäviä, organisaatioita ja henkilöstöä koskevat säännökset vastaamaan tieliikennelainsäädännön kokonaisuudesta ja vallitsevaa käytäntöä.

Tietoimitusten yksinkertaistaminen

Hallituksen esityksessä ehdotettiin muutoksia yksityisistä teistä annetun lain tietoimitusta koskeviin säännöksiin, koska voimassa olevat säännökset ovat aiheuttaneet käytännössä viivytystä tietoimituksiin ja tarvetta uusien erillisten tietoimitusten pitämiseen. Muutoksella annetaan myös kunnille oikeus esiintyä tietoimituksen hakijana.

XII PUOLUSTUSASIAINVALIOKUNTA

Ampuma-aseista ja ampumatarpeista annetun lain muuttaminen

Lain tarkoitus on järjestää myytäväksi aiottujen ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden tarkastus kansainväliselle tasolle. Lainmuutoksen myötä Suomi voitaisiin hyväksyä kansainvälisen CIE-järjestön jäseneksi, mikä puolestaan parantaa suomalaisten urheiluaseiden ja ampumatarvikkeiden kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla.

Laki meripelastuspalvelusta

Lailla säädetään viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten kansalaisten velvollisuudesta osallistua meripelastuspalveluun ihmishengen pelastamiseksi. Valiokunta katsoi saatujen selvityksien perusteella tärpeelliseksi säätää meripelastuspalvelusta erityislailla, jotta siitä aiheutuvat tehtävät olisivat säädöstasoltaan vähintään samaa luokkaa kuin asianomaiselle viranomaiselle määrätyt muut tehtävät. Samalla katsottiin tarkoituksenmukaiseksi saattaa meripelastuspalvelu yksityisten kansalaisten osalta samanlaiseen velvoittavaan asemaan kuin sammutus- ja pelastustoiminta on asetettu palo- ja pelastustoimesta annetussa laissa.

XIII TOINEN LAKIVALIOKUNTA

Hallintomenettelylaki

Eduskunnan hyväksymään lakiin sisältyvät laki hallintomenettelystä sekä sitä täydentävät ehdotukset kielilain muuttamisesta ja ylimääräisestä muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain muuttamisesta. Hallintomenettelylaki sisältää yleissäännökset niistä menettelytavoista, joita viranomaisten olisi noudatettava hallintoasioiden käsittelyssä. Menettelytapojen sääntelyllä pyritään parantamaan kansa-

laisten oikeussuojaa ja hallinnon palvelutasoa. Samalla parannetaan hallintopäätösten laatua ja asioiden käsittelyn tehokkuutta.

Yhtenäisten ja selkeiden menettelytapojen puuttuminen on vaikeuttanut eniten kansalaisten mahdollisuuksia hoitaa asioitaan viranomaisissa. Tämä ei ole voinut olla heikentämättä hallinnon toimintaedellytyksiä sekä vieraannuttamasta kansalaisia hallinnosta. Sanotunlainen kehitys on vaikuttanut kilteiseksi koetun byrokratian syntymiseen. Valiokunnan käsityksen mukaan hallintomenettelylailla voidaan poistaa edellä mainittuja epäkohtia.

Kansalaiskeskeisestä näkökulmasta laaditussa laissa nostetaan laillisten muotojen noudattamisen ohien vaatimukset hallinnon joustavuudesta ja paremmasta palvelusta. Valiokunta painotti esityksen perusteluissa lausuttua käsitystä, jonka mukaan menettelyn tulee olla viranomaisissa sellaista, että kansalaiset saavat samanlaisissa asioissa yhdenvertaisen kohtelun.

Yleisten asiakirjojen julkisuudesta annetun lain muuttaminen

Samanaikaisesti hallintomenettelylain kanssa annettu esitys sisältää sen, että lakiin yleisten asiakirjojen julkisuudesta lisättäisiin yleiset säännökset asianosaisjulkisuudesta. Tämän mukaan asianosaisella olisi oikeus saada tieto kaikista oman asiansa käsittelyyn vaikuttavista asiakirjoista. Tästä säännöstä voitaisiin poiketa vain ehdotetussa säännöksessä mainituin perustein.

Lait ulkomaalaisten sekä eräiden yhteisöjen oikeudesta omistaa ja hallita kiinteätä omaisuutta ja osakkeita annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Uudistuksen tarkoituksena on täydentää nykyisiä rajoitussäännöksiä niiden mahdollisen kiertämisen estämiseksi. Tässä tarkoituksessa rajoitusläinsäädäntö ulottuu koskemaan myös sellaisia osuuskuntia, säätiöitä ja eläkesäätiöitä, joihin sitä ei nykyisin sovelleta. Olemassaolevan yrityksen tai sen osan ostaminen tai vuokraaminen ulkomaisille edellyttää lain mukaan valtioneuvoston lupaa. Lainmuutoksen mukaan valtioneuvosto voi yleisen edun niin vaatiessa asettaa yhteisön rekisteröinnin ehdoksi, että ulkomaalaiset saavat omistaa vain määrätyn osan suomalaisista yrityksistä. Toisaalta valtioneuvosto saa lainmuutosten mukaan nyt oikeuden myöntää ulkomalaiselle luvan hankkia osakehuoneiston omaksi asunnokseen osakeyhtiössä, jonka osakkaana ulkomaalaiset eivät yhtiöjärjestyksen mukaan saa olla.

Rikoslain täydentäminen sotilasrikoksia koskevilla säännöksillä

Rikoslain täydentämistä koskevalla lailla kumotaan vuonna 1919 annettu sotaväen rikoslaki ja lisätään yleiseen rikoslakiin sotilasrikoksia koskeva uusi 45 luku. Sotilasrikoksia koskevat erityiset rangaistussäännökset rajoitetaan vähimpään mahdolliseen ja yhdenmukaistetaan yleisen rikoslain kanssa siinä määrin kuin sotilaalliset näkökohdat sallivat. Rangaistussäännökset koskisivat luvatonta poissaoloa ja muuta palveluksen välttämistä, kuuliaisuusrikoksia, esimiesrikoksia, palvelusrikoksia, salahankkeita ja järjestysrikoksia. Kun sotilaiden oikeuksista ja velvollisuuksista ei ole erillistä lakia, säännellään sotilaiden oikeus osallistua poliittiseen toimintaan myös rikoslaissa. Puoluepoliittiseen toimintaan osallistuminen säilytetään

laissa nykyisen käytännön ja voimassa olevan sotaväen rikoslain mukaisena. Puolustusvoimissa on vakiintuneena käytäntö, että varusmiehille ja reserviläisille myönnetään lain edellyttämä lupa poliittiseen osallistumiseen poikkeuksetta silloin, kun osallistuminen tapahtuu sotilasalueen ulkopuolella vapaa-aikana siviilipuussa eikä kysymyksessä ole mielenosoitus. Pelkkään puoluepoliittisessa tilaisuudessa paikallaoloon lupaa ei vaadita. Vakiintunut käytäntö on myös se, että kanta-henkilökunnan sallitaan hoitaa kunnallisia luottamustehtäviä.

Sotilasoikeudenkäyntilaki

Sotilasoikeudenkäyntiä koskevalla lailla siirretään sotilasrikosasiat rauhan aikana sota-oikeuksista yleisten tuomioistuinten käsiteltäväksi. Sotilasoikeudenkäyntiasiat käsiteltäisiin kuitenkin eri oikeudenkäyntiasteissa erityiskokoonpanoissa siten, että asioiden käsittelyyn osallistuisi myös kaksi sotilasjäsentä.

Sotilaskurinpitolaki

Sotilaskurinpitoasetus korvataan erillisellä kurinpitolailla, joka sisältää yhtenäiset säännökset sotilasrikoksia koskevista pakkokeinoista. Uutena seuraamuslajina tulee rangaistusjärjestelmään kurinpitosakko.

XIV JULKILAUSUMIA JA KANNANOTTOJA

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä antoi useita kannanottoja laaja-alaisen ympäristöministeriön perustamisen puolesta. Maaliskuussa ryhmä edellytti, että hallitus saattaa ympäristöministeriötä koskevan periaateratkaisun eduskunnan käsiteltäväksi mahdollisimman pian. Kesäkuussa ryhmä ilmoitti hallituksen tiedonannon perustalta toimivan ympäristöministeriön aikaansaamisen tärkeyttä. Kesäkokouksensa julkilausumassa ryhmä katsoi, että ministeriö on perustettava ympäristöministeriökomitean yksimielisen esityksen mukaisesti.

Eduskuntaryhmän ja puolueen terveystoimittaisen seminaarin johdosta eduskuntaryhmä antoi maaliskuussa tiedonannon, jossa 1980-luvun keskeiseksi tavoitteeksi määriteltiin turvata asukkailla riittävät terveystalvet koko maassa. Mielenterveys-talvet, aikuisten ja vanhusten terveystalvetjärjestämisen ja hoitosuhteiden jatkuvuuden parantamisen on ryhmän mielestä oltava lähivuosien painoalueita kansanterveysstrategiassa.

Kesäkokouksen sisäpoliittisessa julkilausumassa Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä edellytti, että hallitus ja etujärjestöt tähtäävät budjettiesitystä ja vuoden 1983 talouspoliittisia ratkaisuja suunnitellessaan inflaation tuntuvaan hidastamiseen ja sitä kautta parempaan työllisyyteen. Jo seuraavan talvikauden työllisyyttä oli ryhmän mielestä voitava parantaa. Budjettipolitiikan on siksi tähdättävä myös välittömiin toimiin työllisyyden kohentamiseksi. Ryhmä toivoi hallitukselta ja työmarkkinajärjestöiltä sellaista yhteistyötä, jonka tuloksena seuraavista tuloratkaisuista voitaisiin sopia jo hyvissä ajoin ennen sopimuskauden päättymistä. Budjettiesitykseltä tämänkaltaisen toimintalinjan edellytti ryhmän mielestä ennen muuta pidättyvyyttä verojen, maksujen ja tariffien korotuksissa.

Ryhmän sisäpoliittisessa julkilausumassa kiinnitettiin erityistä huomiota nuorisotyttyömyyteen, asuntokysymyksiin sekä perhepolitiikkaan. Eduskuntaryhmän mielestä rintamaveteraanien varhaiseläkejärjestelmää tulisi edelleen kehittää lain soveltamisesta saatujen kokemusten perusteella. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä ilmaisi ymmärtävänsä tiukan budjetin merkityksen inflaation torjumiskeinona ja siten työllisyyttä turvaavana toimenpiteenä. Tämä ei kuitenkaan ryhmän mielestä saisi merkitä saavutettujen uudistusten purkamista ja luopumista julkisen valan työllistämistoimenpiteistä.

Ulkopoliittisessa julkilausumassaan eduskuntaryhmän kesäkokous ilmaisi vakavan huolestumisensa kansainvälisen ilmapiirin vaarallisesta muuttumisesta voimankäyttöä suosivaan suuntaan. Yhdistyneiden Kansakuntien ja koko kansainvälisen oikeuden arvovalta oli ryhmän mielestä saatettu vaakalaudalle. Erityisen selvänä osoituksena tästä vaarallisesta suuntauksesta ryhmä piti Israelin hyökkäystä Libanoniin ja sen viatonta siviiliväestöä kohtaan kohdistamia summittaisia väkivallanteikoja. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä tuomitsi Israelin hyökkäyksen ja korosti, että kestävä rauha Lähi-itään on rakennettavissa vain rauhanomaista tietä.

Socialidemokraattinen eduskuntaryhmä vetosi rauhantahtoiisiin voimiin, jotta ne päättävästi korottaisivat äänensä aseidenriisunnan, kiistojen rauhanomaisten ratkaisemisen ja kansainvälisen yhteistyön puolesta. Ryhmä antoi täyden tukensa presidentti Mauno Koivistolle hänen johtaessaan Suomen ulkopoliittikkaa Paasikiven—Kekkonen linjalla eteenpäin.

Ryhmä puuttui Lähi-idän tilanteeseen myös syyskuun lopulla antamassaan julkilausumassa. Siinä Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä tuomitsi Beirutissa tapahtuneen siviiliväestön joukkomurhan ja yhtyi Suomen hallituksen ilmaisemaan tuomioon. Israel, joka oli hyökännyt Libanoniin ja miehittänyt Beirutin oli ryhmän mielestä vastuussa näistä raaoista murhista.

Hallitus joutui lokakuisten devalvaatiopäätösten vuoksi kriisiin, josta kuitenkin selvittiin. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä piti myönteisenä, että hallituskriisi saatiin ohitetuksi ja edellytykset maan talouden vakaalle hoitamiselle olivat näin säilyneet. Eduskuntaryhmä piti devalvaation ja muiden talouspoliittisten päätösten jälkeen tärkeänä vakauttamisneuvottelujen onnistumista sekä toimenpiteitä, joilla tuetaan kotitalouksia ja erityisesti lapsiperheitä.

Samalla Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä tuki voimakkaasti ammattiyhdistysliikkeen vaatimuksia teollisuuden lomautusten ja irtisanomisten peruuttamisesta.

Marraskuun lopussa eduskuntaryhmä antoi kannanoton eläkeuudistuksesta. Ryhmä totesi, että vuonna 1983 voimaan tulevaan eläkeuudistukseen liittyvän verotusmuutoksen tavoitteena olevan eläkkeiden verotuksen yhtenäistäminen siten, että pelkkää kansaneläkettä saava säilyttää verovapauden ja pienten työeläkkeiden verotus kevenee. Kannanotossa huomautettiin, että ministeri Eskelisen valmisteleva hallituksen esitys käsiteltiin eduskunnassa presidentinvaalien kuumentamassa ilmapiirissä. Valiokuntakäsittelyssä esitys havaittiin monessa suhteessa puutteellisesti valmistelluksi ja siihen tehtiin lukuisia korjauksia. Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostossa sosialidemokraatit halusivat joulukuussa 1981 esityksen keskeneräisyydestä johtuen asiantuntijoiden perusteellisempaa kuulemista. Tämä

estettiin äänestyspäätyksellä. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä edellytti, että hallitus selvittää välittömästi toimenpiteet, jolla voidaan korjata siirtymävaiheessa uhkaavia epäkohtia mm. invalidien osalta.

Tammikuussa 1983 Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä ilmaisi pitävänsä tärkeänä työsuhteturvan kehittämistä koskevan lainsäädännön käsittelemistä vielä kuluville valtiopäivillä kuitenkin niin, että lakiesitykseen on eduskuntakäsittelyssä tehtävä ne korjaukset, joita työmarkkinajärjestöt ovat yhteisesti esittäneet. Ryhmä korosti, että näillä toimenpiteillä eduskunta voi omalta osaltaan luoda myönteistä ilmapiiriä työmarkkinajärjestöjen välillä käytäviin neuvotteluihin sekä edistää nopeita ratkaisuja liittotason neuvotteluissa. Ryhmä totesi myös, ettei hallituksen esitys vastaa kaikilta osiltaan niitä sopimuksia, joihin työmarkkinajärjestöt päätyivät työsuhteturvakomiteassa. Hallituksen esitykset eräiltä osin heikennystä nykyiseen lainsäädäntöön.

Helmikuussa ryhmä kiirehti kannanotollaan rakennussuojelulain ja Ounasjoen suojelulain säätämistä ennen eduskuntatyön päättämistä.

XV LAKIALOITTEET

Ala-Kapee, Pirjo

n:o 74 Ehdotus laiksi opintotukilain 7 §:n muuttamisesta.

Halonen, Tarja

n:o 14 Ehdotus laiksi osakeyhtiölain muuttamisesta

n:o 83 Ehdotus laiksi lapsilisälain 1 ja 2 §:n muuttamisesta.

n:o 84 Ehdotus laiksi työsopimuslain muuttamisesta.

Jaakonsaari, Liisa

n:o 20 Ehdotus laiksi tulo- ja varallisuusverolain 33 §:n muuttamisesta.

n:o 65 Ehdotus turvelaiksi.

Koivisto, Tellervo

n:o 22 Ehdotus laiksi tulo- ja varallisuusverolain 36 ja 57 §:n muuttamisesta.

n:o 93 Ehdotus laiksi kansaneläkelain 20 §:n muuttamisesta.

Knuuttila, Sakari

n:o 120 Ehdotus laiksi tieliikennelain muuttamisesta.

Lahti-Nuuttila, Pentti

n:o 96 Ehdotukset laeiksi työntekijäin eläkelain 4 §:n ja perhe-eläkelain 6 ja 15 §:n muuttamisesta.

Lillqvist, Bror

n:o 100 Ehdotus laiksi vuosilomalain 3 §:n muuttamisesta.

Piipari, Anna-Liisa

n:o 104 Ehdotus kansaneläkelaitoksen luottamushenkilöiden eläkelainsäädännön muuttamisesta.

Raatikainen, Kaisa

n:o 108 Ehdotus laiksi lapsen hoitokorvauksesta.

Rönnholm, Mikko

n:o 41 Ehdotuslaiksi liikevaihtoverolain muuttamisesta.

Suonio, Kaarina

n:o 70 Ehdotus laiksi ampuma-aseista ja ampumatarpeista annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

n:o 77 Ehdotus laiksi koulupsykologeista ja koulukuraattoreista.

Söderman, Jacob

n:o 16 Ehdotus laiksi rikoslain täydentämisestä väkivaltakuvauksen levittämistä koskevilla säännöksillä.

n:o 71 Ehdotus laiksi saariston käytöstä ja suojelusta.

n:o 112 Ehdotus työsuhteturvalaiksi.

Tuovinen, Jouko

n:o 113 Ehdotus laiksi sairausvakuutuslain 19 ja 20 §:n muuttamisesta.

XVI TOIVOMUSALOITTEET

Aaltonen, Markus

n:o 56 Invalidien autojen verotuksellisen kohtelun lieventämisestä.

Ahde, Matti

n:o 25 Taloudellisen rikollisuuden ehkäisemisestä,
(ryhmäaloite)

n:o 40 Kehitysyhteistyön puitelain aikaansaamisesta,
(ryhmäaloite)

n:o 455 Pienten lasten hoitomahdollisuuksien parantamisesta,
(ryhmäaloite)

nro 456 Työntekijöiden työsuhdeturvan kehittamisestä,
(ryhmäaloite)

n:o 457 Vuokratukustannusten nousun hillitsemisestä,
(ryhmäaloite)

Ajo, Aimo

n:o 271 Vastustusta herättäneistä vesirakennushankkeista luopumisesta.

n:o 272 Ounasjoen rakentamisen lainsäädännöllisestä estämisestä.

n:o 325 Peruskoulun yläasteen uskonnonopetuksen tuntimäärän lisäämisestä.

Ala-Kapee, Pirjo

n:o 326 Ammatillisen koulutuksen aloituspaikkojen lisäämisestä Uudellamaalla.

Breilin, Reino

n:o 59 Asuntotuotannon voimavarojen lisäämisestä.

Bärlund, Kaj

n:o 216 Tammiharjun keskusmielisairaalan saneeraamisesta.

n:o 217 Psykiatrisen hoidon virkojen lisäämisestä Itä-Uudellamaalla.

- n:o 218 Psykiatristen palvelujen tarjonnan parantamisesta itäisellä Uudellamaalla.
- n:o 460 Nuorten yhteiskunnallisen takuujärjestelmän toteuttamisesta.
- n:o 574 Määrärahasta Fagervikin tien perusparantamiseen välillä Snappertuna—Inkoo.
- n:o 575 Määrärahasta Sandnäsuddin—Rösundin—Brokarisin tien perusparantamiseen Tammisaassa.
- n:o 576 Kevyen liikenteen väylän rakentamisesta Ruotsinpyhtään Tesjoelta Loviisaan.

Eenilä, Paula

- n:o 2 Komitean asettamisesta selvittämään mahdollisuuksia säätää oikeus olla tappamatta perusoikeudeksi.
- n:o 27 Avioliittolain korvaamisesta uudella yhteiselämää ja yhteisvastuuta koskevalla lailla.
- n:o 327 Rauhankasvatuksen ottamisesta opetussuunnitelmiin.
- n:o 461 Elatusmaksujen perinnän tehostamisesta maksun laiminlyöneiden luettelulkaisemalla.
- n:o 462 Lauantain poistamisesta työpäivän joukosta vuosilomaa laskettaessa.
- n:o 463 Työelämän ja muun nimikkeistön muuttamisesta sukupuolten tasa-arvon ja käytännön edellyttämällä tavalla.
- n:o 557 Parlamentaarisen työryhmän asettamisesta selvittämään liikennejuopumussäännösten uudistamista.
- n:o 578 Maaseudun postinjakajien saattamisesta tasarvoiseen asemaan kaupunkien postinjakajien kanssa.

Elo, Mikko

- n:o 60 Satakunnan osuuden lisäämisestä asuntolainoituksessa.
- n:o 328 Lisäyksestä vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon kunnallisten ja yksityisten teknillisten oppilaitosten ruokailutukeen.
- n:o 329 Lisäyksestä vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon opintotuen lapsikorotuksen maksamiseksi huoltajanlisänä.
- n:o 464 Työsuojelutoiminnan tehostamisesta Turun ja Porin työsuojelupiirin alueen telakoilla.

- n:o 579 Tiemäärärahojen lisäämisestä Satakunnan seutukaava-alueella.
- nro 580 Määrärahasta postilaitoksen viransijaisten ja satunnaisten apulaisten palkkaamiseen.

Halonen, Tarja

- nro 3 Valtionlakimiehen viran perustamisesta.
- nro 42 Nicaraguan saattamisesta Suomen kehitysyhteistyön ohjelmaan.
- nro 220 Lapsivesitutkimusten suorittamisen tehostamisesta.
- nro 583 Tulo- ja menoarviossa Uudellemaalle tie- ja talohankkeisiin osoitettujen määrärahojen käyttämisestä hyväksytyn määräisinä.

Helminen, OHI

- nro 64 Valtion budjettikäytännön ja virastojen toimintasuunnittelun muuttamisesta työllisyyden hoitotavoitteita toteuttaviksi.
- nro 221 Aikuisten ja vanhusten terveysneuvonnan saattamisesta jatkuvaksi, koko väestön kattavaksi toiminnaksi.
- nro 584 Anjalankoskelta Elimäen kautta länteen suuntautuvan tieyhteyden parantamisesta.

Hietala, Pertti

- nro 65 Sairauskulujen vähennysoikeuden lisäämisestä verotuksessa.
- nro 585 Maantien nro 4474 perusparantamisesta välillä Haukivuori—Porsaskoski.

Jaakonsaari, Liisa

- nro 29 Vuokra-asuntojen vuokratason ja vuokrankorotusperusteiden paikkakuntakohtaisesta määräittämisestä.
- nro 70 Turpeen jatkojalostuslaitoksen perustamisesta Pudasjärvelle.
- nro 71 Määrärahasta asuntotuotannon lisäämiseksi.
- nro 336 Vihannin kotiseutukeskuksen saattamisesta valtakunnalliseksi kokeilukeskukseksi ja sen aikaansaamisesta valtion tuen turvin.

Koivisto, Tellervo

- nro 92 Verotuksen sairauskuluvähennysjärjestelmän kehittämisestä.

Lahti-Nuuttila, Pentti

- n:o 366 Koulujen uudis- ja lisärakentamisen edellytysten parantamisesta.
- n:o 625 Pirkanmaan tiestön rakentamisen ja kunnostamisen jälkeenjääneisyyden poistamisesta.
- n:o 626 Narvan taajaman tieolojen parantamisesta.
- n:o 627 Rautateiden paikallisliikenteen palvelutason turvaamisesta Tampereen seudulla.

Laine, Jermu

- n:o 291 Liikuntaharjoitteisten henkilöiden kannalta tärkeiden näkökohtien ottamisesta huomioon ympäristön suunnittelua ja rakentamista koskevassa lainsäädännössä.

Lehtinen, Lasse

- n:o 293 Ympäristönsuojelun lääni- ja kuntatason hallinnon tehostamisesta.

Lillqvist, Bror

- n:o 16 Kielenkääntäjän virkojen perustamisesta keskusvirastoihin ruotsinkielisen palvelun parantamiseksi.
- n:o 243 Aikuisväestön hammashuollon kehittamisestä ja hammashoitovakuutuksen aikaansaamisesta.
- n:o 295 Ruotsinkielisen poliisikoulutuksen tehostamisesta.
- n:o 512 Sairausvakuutuksen lääkekorvausjärjestelmän parantamisesta.
- n:o 513 Silmälasien ja muiden vastaavien apuvälineiden hankintakustannusten saattamisesta sairausvakuutuksen piiriin.

Luttinen, Matti

- n:o 245 Yhteisen kuluttajaneuvojan viran aikaansaamisesta Lahden kaupunkiseudun kunnille.
- n:o 372 Taloudellisten edellytysten luomisesta keskiasteen koulunuudistuksen varmistamiseksi asiaa koskevien kehittämislain ja -suunnitelmien puitteissa.
- n:o 373 Määrärahaista Päijät—Hämeen taidemuseon rakennushankkeen avustamiseksi.

Muurman, Peter

- n:o 136 Kirkkonummen kunnan muodostamisesta omaksi veropiiriksi.
- n:o 137 Erityisalueiden investointien tukemisesta kuntien välityksellä jaettavin budjettilainoin.
- n:o 138 Karkkilan elinkeinotoiminnan kehittämisestä.
- n:o 300 Lisäyksestä vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon Keski-Uudenmaan meriviemärihanketta varten.
- n:o 635 Kantatien n:o53 perusparantamisesta välillä Hanko—Tammisaari.
- n:o 636 Orimattilasta Lahteen johtavan tien parantamisesta.

Paakkinen, Saara-Maria

- n:o 383 Lastenkulttuurin kehittämisestä.

Raatikainen, Kaisa

- n:o 161 Komiteoiden, toimikuntien ja työryhmien käytön tarpeellisuuden selvittämisestä.
- n:o 162 Määrärahasta pääkaupunkialueen kuntien asuntotuotannon tukemiseen.
- n:o 252 Terveystuotepalvelujen lisäämisestä Uudellamaalla.
- n:o 311 »Kaupunki hyväksi elää»-kampanjan tukemisesta työllisyysvaroin.
- n:o 530 Ylimääräisen eläketurvan järjestämisestä sodan aikana teollisuuden ja maatalouden palveluksessa sekä muissa vastaavissa tehtävissä olleille naisille.
- n:o 643 Määrärahasta pääkaupunkiseudun liikenteen taloudelliseksi tukemiseksi.

Rajantie, Maija

- n:o 163 Savonlinnan seudun saattamisesta erityistukialueeksi.
- n:o 644 Kiskotuksen parantamisesta rataosuudella Savonlinna—Pieksämäki.

Rönholm, Mikko

- n:o 170 Teknisen huollon tarkoituksenmukaisten ratkaisujen selvittämisestä koe-rakentamisen avulla.

- n:o 315 Pihakatuja rakentamisen tukemisesta.
- n:o 316 Valtakunnallisen jätehuoltoselvityksen ja -suunnitelman laatimisesta.
- n:o 398 Vanhojen oppikoulurakennusten saneeraamisesta.
- n:o 399 Turun suomenkielisen merimiesammattikoulun tilojen uusimisesta.

Savolainen, Lea

- n:o 262 Äitiysneuvoloiden toiminnan kehittämisestä.
- n:o 534 Avustusten myöntämisestä asevelvollisuusajana syntyvien asumis- ja opiskeluvelkojen kustannuksiin sotilasavustuslain nojalla.
- n:o 535 Viikonloppurajoitusten poistamisesta vaikeavammaisten alennuslipuista valtionrautateilla.

Skinnari, Jouko

- n:o 263 Syöpäsairaiden toipilas- ja kuntouttajakseen kuluja korvaamisesta.
- n:o 264 Valtakunnallisen allergiakeskukseen perustamisesta Etelä-Hämeeseen.
- n:o 405 Lisäyksestä vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon Lahden kansainvälisen urakuukan tukemiseen.
- n:o 406 Lisäyksestä vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon Nastolan uimahallin rakentamiseen.
- n:o 407 Määrärahaa Suomen liikunta- ja terveysopiston suunnitteluun Etelä-Hämeeseen.
- n:o 536 Hieronnan korvaamisesta sairausvakuutuslain nojalla.
- n:o 651 Lisäyksestä vuoden 1982 tulo- ja menoarvioon kevyen liikenteen väylien rakentamiseksi Lahden seudulle.

Starast, Pekka

- n:o 178 Kymen läänin taloudellisesta tukemisesta aluepoliittisin toimin.
- n:o 179 Korkotukilainojen palauttamisesta Postipankin välityksellä jaettavaksi.
- n:o 265 Syöpäpotilaiden hoitokustannusten korvaamisesta lakisääteisesti kuntien varoista.

n:o 548 Työaikalain muuttamisesta yhtäläisen työaika-suojen takaamiseksi.

Valtonen, Pirkko

n:o 195 Kehitysyhteistyön perustamisesta valtion ja Porin kaupungin yhteistyönä.

n:o 268 Päivystys- ja ilmaislääkkeiden jakamisesta terveyskeskuksesta.

n:o 414 Lääkintävoimistelijakoulutuksen aloittamisesta Porin sairaanhoitopilaitoksessa.

n:o 552 Sairausvakuutuslain mukaisten korvausten maksamisesta suoraan lääkärille tai laitokselle.

XVII RAHAASIA-ALOITTEET

KEVÄTISTUNTOKAUSI

Aaltonen, Markus

n:o 2 Määrärahan osoittamisesta Seinäjoen itäisen ohikulkutien ensimmäisen osuuden toteuttamiseksi.

n:o 3 Määrärahan osoittamisesta veneliikenneväylän merkitsemiseksi Lokan ja Porttipahden tekojärville.

Ajo, Aimo

n:o 4 Määrärahan osoittamisesta Muonion rajasillan suunnitteluun ja rakennustöiden aloittamiseen.

n:o 5 Määrärahan osoittamisesta posti- ja telelaitoksen autokaluston uusimiseen.

n:o 6 Määrärahan osoittamisesta kaivostoiminnan aloittamiseen Soklissa.

Ala-Kapee, Pirjo

n:o 7 Määrärahan osoittamisesta kunnallisten kuluttajaneuvojien palkkaamiseksi kuntiin.

Grönholm, Eino

n:o 45 Määrärahan osoittamisesta Työväen Musiikkitalpahtumalle.

- n:o 46 Määrärahan osoittamisesta Suomen Siirtolapuutarhaliiton toiminnan tukemiseen.

Halonen, Tarja

- n:o 47 Määrärahan osoittamisesta Eiäintarhanlahden ja Töölönlahden veden ja rantojen puhdistamiseen Helsingissä.
- n:o 48 Määrärahan osoittamisesta teattereiden lastenohjelmistotoiminnan tukemiseen.
- n:o 49 Määrärahan osoittamisesta asetuotannon korvaamiseen muulla tuotannolla.
- n:o 50 Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen äitiyspäivärahan maksamiseen lapsen syntymää edeltävältä ajalta.
- n:o 51 Määrärahan osoittamisesta Elatusvelvollisten Liitto r.y:n palveleva puhe-
lin -toiminnan tukemiseen.

Helminen, Olli

- n:o 65 Määrärahan osoittamisesta Kymenlaakson vedenhankinnan yleissuunnitelman toteuttamiseksi Kymen läänissä.
- n:o 66 Määrärahan osoittamisesta Keltakankaan paikallistien n:o 14625 parantamiseksi Anjalankoskella.
- n:o 67 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 3543 ja maantien n:o 356 parantamiseen välillä Ummeljoki—Muhniemi—Ahvio—Uudenmaan läänin raja Anjalankoskella.

Hietala, Pertti

- nro 68 Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen Instituutin toimintaedellytysten turvaamiseen.
- n:o 69 Määrärahan osoittamisesta Mikkelin läänin kalatoimiston perustamiseen.
- n:o 70 Määrärahan osoittamisesta ylimääräisiin korvauksiin katumaksuista aiheutuvien rasitusten huojentamiseksi.
- n:o 71 Määrärahan osoittamisesta maantien nro 410 rakennustöiden aloittamiseen tieosuudella Otamo—Sysmä.
- nro 72 Määrärahan osoittamisesta mäntien nro 447 parantamiseksi tieosuudella Porsaskoski—Haarajoki.

- n:o 73 Määrärahan osoittamiseksi maantien n:o 450 perusparannukseen välillä Vaalijala—Suonenjoki.
- n:o 74 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 533 perusparannukseen välillä Tihusniemi—Sorsakoski.
- n:o 75 Määrähan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi välille Pohjoisjoki—Vaalijala Pieksämäen maalaiskunnassa.
- n:o 76 Määrärahan osoittamisesta sillan rakentamiseen mantereelta Väisälän-saareen Hirvensalmella.
- n:o 77 Määrärahan osoittamisesta tointen järjestelemiseksi Valtionrautateillä.
- n:o 78 Määrärahan osoittamisesta posti- ja telelaitoksen Pieksämäen autohuoltopaikan laajennuksen ja teletoimintakeskuksen uudisrakennushankkeen toteuttamiseen.
- n:o 79 Määrärahan osoittamisesta Virtasalmella sijaitsevan Karankalahden mal-miesiintymän tutkimiseen.
- n:o 80 Määrärahan osoittamisesta monitoimiturvelaitoksen tai pellettitehtaan rakentamiseksi Haukivuoreen.
- n:o 81 Määrärahan osoittamisesta Pieksämäen seudun terveystakeskuksen pää-terveysaseman toisen rakennusvaiheen toteuttamiseen.

Jaakonsaari, Liisa

- n:o 117 Määrärahan osoittamisesta lijoen keskiosan vesienkäytön vaihtoehtojen selvittämiseen.

Knuuttila, Sakari

- n:o 156 Määrärahan osoittamisesta maamiesseurojen, pienviljelijäyhdistysten ja raittiusseurojen omistamien talojen sekä työväentalojen korjauskustan-
nuksiin.

Koivisto, Tellervo

- n:o 157 Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopiston kirjaston aineiston kon-servointiin ja mikrokuvaukseen.
- n:o 158 Määrärahan osoittamisesta maakuntakirjastojen käyttökustannuksiin.
- n:o 159 Määrärahan osoittamisesta kirjastojen perustamiskustannuksiin.
- n:o 160 Määrärahan osoittamisesta vähälevikkisen kirjallisuuden ostotukikokei-lun jatkamiseen.

- n:o 161 Määrärahan osoittamisesta Seitsemisen kansallispuiston opastuskeskuksen ja palveluvarustuksen rakentamiseen.
- n:o 162 Määrärahan osoittamisesta maantien nro 332 peruskorjaamiseksi välillä Turun piirin raja-Kuru.

Lahti-Nuuttila, Pentti

- nro 219 Määrärahan osoittamisesta valtatie nro 12 rakentamiseen välillä Suorama-Alasjärvi.

Laine, Jermu

- nro 227 Määrärahan osoittamisesta laitospuolitoisen sivistystyön keskusjärjestöjen tutkimus-, tiedotus-, koulutus- ja oppimateriaalitoiminnan kehittämiseen.
- nro 228 Määrärahan osoittamisesta työväenperinteen tallentamiseen ja tutkimiseen.
- nro 229 Määrärahan osoittamisesta vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen järjestämisestä kunnille suoritettaviin valtionavustuksiin.

Luttinen, Matti

- nro 231 Määrärahan osoittamisesta valtion virastotalon suunnittelemiseksi Nas-tolaan.
- nro 232 Määrärahan osoittamisesta Lahden taide- ja käsiteollisuusoppilaitoksen lisärakennuksen rakentamista varten.
- nro 233 Määrärahan osoittamisesta Lahden tiemestaripiiriin uuden tukikohdan rakentamista varten.
- nro 234 Määrärahan osoittamisesta maantien nro 3132 perusparantamiseen välillä Vesivehmaa—Kalkkinen.
- nro 235 Määrärahan osoittamisesta Lahden yhteisterminaalihankkeen osana toimivan Valtionrautateiden tavara-aseman toteuttamista varten.
- nro 236 Määrärahan osoittamisesta Lahden—Loviisan radan perusparantamiseen.

Muurman, Peter

- nro 260 Määrärahan osoittamisesta valtion virastotalon rakennushankkeen aloittamiseksi Karjaalla.

- n:o 261 Määrärahan osoittamisesta valtion virastotalon rakentamisen aloittamiseen Nurmijärvellä.
- n:o 262 Määrärahan osoittamisesta Keravanjoen kunnostuksen toteuttamista varten.
- n:o 263 Määrärahan osoittamisesta Loviisan—Lahden radan peruskorjaustöiden käynnistämiseksi.

Paakkinen, Saara-Maria

- n:o 281 Määrärahan osoittamisesta lasten ja nuorten kuvataidekoulujen toimintaan.
- n:o 282 Määrärahan osoittamisesta Uudenmaan mielisairaanhuoltopiirin kuntainliiton Kellokosken sairaalan vanhentuneiden tilojen kunnostamiseen.

Piipari, Anna-Liisa

- n:o 301 Määrärahan osoittamisesta soitinpankin perustamiseksi Sibelius-Akatemian yhteyteen.
- n:o 302 Määrärahan osoittamiseksi Kotkan sairaanhoito-oppilaitoksen rakentamiseksi.

Rajantie, Maija

- n:o 319 Määrärahan osoittamisesta lainoitusta ja korkotukea varten kunnallisten ammatillisten oppilaitosten rakentamiseen.

Raudasoja, Juhani

- n:o 320 Määrärahan osoittamisesta työllisyysvaroin puolustusvoimissa palvelevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden aseman vakinaistamiseen.
- n:o 321 Määrärahan osoittamisesta Vaasan poliisitalon suunnitteluun.
- n:o 322 Määrärahan osoittamisesta Vähänkyrön—Vaasan tien perustamiseksi.
- n:o 323 Määrärahan osoittamisesta Kokkolan katsastusaseman rakentamiseen.
- n:o 324 Määrärahan osoittamisesta vammaisten suojatyöpaikkojen perustamiskustannusten lainoihin.

Rönholm, Mikko

- n:o 360 Määrärahan osoittamisesta valtion virastotalon suunnitteluun ja rakentamisen aloittamiseen Raisiossa.

- n:o 361 Määrärahan osoittamisesta hotelli- ja ravintolakoulun perustamiseksi Varsinais-Suomeen.
- n:o 362 Määrärahan osoittamisesta Naantalin musiikkijuhlien avustamiseksi.
- n:o 363 Määrärahan osoittamisesta Kaarinan Hovirinnan nuorisotilojen rakentamisen avustamiseksi.
- nro 364 Määrärahan osoittamisesta kunnille ja kulttuurihistoriallisesti merkittävien alueiden suunnittelun ja toteutuksen asiantuntijakustannuksiin.
- n:o 365 Määrärahan osoittamiseksi avustuksiksi kunnille Aurajoen raakavesien puhdistamiseksi ja varastoimiseksi.
- n:o 366 Määrärahan osoittamisesta maatilatalouden vesiensuojelutoimenpiteiden suorittamiseen Aurajoen vesistöalueella.
- nro 367 Määrärahan osoittamisesta kunnallisten vesilaitosten välisten yhdysjoh-
tojen rakentamiseen Turun seudulle.
- nro 368 Määrärahan osoittamisesta Loukainaisten tekojärven rakentamiseksi Tu-
run Seudun Vesi Osakeyhtiön kanssa.
- nro 369 Määrärahan osoittamisesta Turun—Raision—Naantalin suoran tieyhtey-
den rakentamiseen.
- nro 370 Määrärahan osoittamisesta siltayhteyden rakentamiseksi Naantalinsal-
men yli maantielle nro 189.
- nro 371 Määrärahan osoittamisesta Loimaan ratapihan ylittävän sillan suunnitte-
lulkipailun järjestämiseksi.
- nro 372 Määrärahan osoittamisesta Turun postinlajittelukeskuksen rakentami-
seksi.
- nro 373 Määrärahan osoittamisesta Utön—Naantalin väylän syvennystöiden
aloittamiseksi.
- nro 374 Määrärahan osoittamisesta läänien teollisuustoimikuntien päätoimisten
sihteereiden palkkaamiseksi.

Siron, **Helge**

- nro 386 Määrärahan osoittamisesta Riihimäen varuskunnan rakentamis- ja sa-
neeraustöiden jatkamiseksi.
- nro 387 Määrärahan osoittamisesta Riihimäen ratapihalla sijaitsevan vaunukor-
jaamon siirtämiseksi.

Skinnari, Jouko

- n:o 388 Määrärahan osoittamisesta valtion virastotalon rakentamiseksi Hollolaan.
- n:o 389 Määrärahan osoittamisesta avustukseksi Kalkkolan yksityistien hoitokunnalle siltahankkeen toteutusta varten.
- n:o 390 Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 12 liittymäjärjestelyihin Hollolan Salpakankaalla.
- n:o 391 Määrärahan osoittamisesta Messilän paikallistien rakentamiseksi Hollolaan.

Starast, Pekka

- n:o 392 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 416 kunnostustöiden aloittamiseksi välillä Huhdasjärvi—Nurmaa.
- n:o 393 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 3622 kunnostustöiden aloittamiseksi välillä Kuusankoski—Lyöttiä.
- n:o 394 Määrärahan osoittamisesta uuden Kymijoen ylittävän sillan rakentamiseksi Korialla.
- n:o 395 Määrärahan osoittamisesta Voikkaan sillan rakennustöiden aloittamiseen.

Surakka, Juhani

- n:o 396 Määrärahojen osoittamisesta Jyväskylän Talvi -kulttuuritapahtuman tukemiseen.

Tapiola, Hannu

- n:o 400 Määrärahojen osoittamisesta Korpilahden maatalous- ja puutarhaopiston toiminnan aloittamiseen.
- n:o 402 Määrärahan osoittamisesta Joutsan—Korpilahden maantien parantamiseksi välillä Korospohja—Syvälahti.
- n:o 403 Määrärahan osoittamisesta Keljonkankaan—Säynätsalon maantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen.

Tuovinen, Jouko

- n:o 404 Määrärahan osoittamisesta yhdyskuntajätteiden lajittelun ja hyötykäytön koelaitoksen rakentamiseksi Joensuuun.

- n:o 405 Määrärahan osoittamisesta Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen tuotekehitys- ja markkinointiyrityksen perustamiseksi Joensuuhun.

Valtonen, Pirkko

- n:o 412 Määrärahan osoittamisesta teollisuuspiirin perustamiseksi Satakuntaan.
- n:o 413 Määrärahan osoittamisesta Ensikotien Liiton ohjauksessa olevien yksinhuoltajien palvelupisteiden toiminnan tukemiseen.

SYYSISTUNTOKAUSI

Aaltonen, Markus

- n:o 426 Määrärahan osoittamisesta syöpätautiopin ja sädehoidon apulaisopettajan viran perustamiseen Tampereen yliopistoon.
- n:o 427 Määrärahojen osoittamisesta korkeakoulujen yrityksille tarjoamista palveluksista informoivan henkilökunnan palkkaamiseen.
- n:o 428 Korotetun määrärahan osoittamisesta Sibelius-Akatemian kaluston ja opetusvälineiden hankintoihin erityisesti musiikkidramaattista teatteria varten.
- n:o 429 Korotetun määrärahan osoittamisesta Suomen Akatemian tutkimustoimintaan.
- n:o 430 Korotetun määrärahan osoittamisesta kotimaisen äänitetuotannon tukemiseen.
- n:o 431 Määrärahan osoittamisesta kokeiluluontoisen taloudellisen tuen suorittamiseksi opintovapaan aikana.
- n:o 432 Määrärahan osoittamisesta Seinäjoen—Vaasan tien sisääntuloväylän rakentamiseen Seinäjoella.
- n:o 433 Määrärahan osoittamisesta kantatien n:o 67 linjauksen siirtämiseen Seinäjoella.
- n:o 434 Määrärahan osoittamisesta Kitinojan—Liipantönnän tien parantamiseen.
- n:o 435 Määrärahan osoittamisesta eräiden rautatiehallinnon virkojen ja toimien säilyttämiseen.
- n:o 436 Määrärahan osoittamisesta syöpäpotilaiden ohjattuun lomatoimintaan.

Ajo, Aimo

- n:o 437 Määrärahan osoittamisesta raamatunkäännöskomitean työhön.

- n:o 438 Määrärahan osoittamisesta Kansalais- ja työväenopistojen liitto r.y:n toiminnan tukemiseen.

Ala-Kapee, Pirjo

- n:o 439 Korotetun määrärahan osoittamisesta työaikajärjestelyjen vuoksi tarvittavien uusien ylikonstaapeliin toimien perustamiseen paikallispoliisiin.
- n:o 440 Määrärahan osoittamisesta Valtion ravitsemuskeskuksen Kankanpään koulutus- ja virkistystilojen laajentamiseen.
- n:o 441 Korotetun määrärahan osoittamisesta Sibelius-Akatemian kaluston ja opetusvälineiden hankintoihin.
- n:o 442 Määrärahan osoittamisesta Rauhan- ja konfliktintutkimuslaitoksen kansainväliseen toimintaan.
- n:o 443 Korotetun määrärahan osoittamisesta kunnallisten kuluttajaneuvojien palkkaamiseen.
- n:o 444 Määrärahan osoittamisesta eräiden Uudenmaan kuntien elinkeinoasiamiesten palkkaukseen.
- n:o 445 Määrärahan osoittamisesta kanslistin toimen perustamiseen Uudenmaan työsuojelupiiriin.

Breilin, Reino

- n:o 469 Määrärahan osoittamisesta vanhojen asuntojen hankintaan myönnettäviin asuntolainoihin.
- n:o 470 Määrärahan osoittamisesta Vuokralaisten Keskusliiton toiminnan tukemiseen.
- n:o 471 Määrärahan osoittamisesta Metsäntutkimuslaitoksen sijoittamiseen Perniöön.
- n:o 472 Määrärahan osoittamisesta Kaukassalon ja Verkkorannan välisen salmen ruoppaamiseen.
- n:o 473 Määrärahan osoittamisesta Turun—Helsingin radan kunnostamiseksi välillä Turku—Salo.
- n:o 474 Määrärahan osoittamisesta Invalidiliitolle vammaisten lomatoiminnan järjestämiseen.
- n:o 475 Korotettujen määrärahojen osoittamisesta kunnille terveyskeskusten ja erikoissairaanhoidollaitosten perustamiseen.

- n:o 476 Korotetun määrärahan osoittamisesta Pitäjänmäen työklinikan toimintaan.
- n:o 477 Korotetun määrärahan osoittamisesta nuorten yhteiskuntatakuukokeiluun.

Bärlund, Kaj

- n:o 478 Määrärahan osoittamisesta valtion Porvoon virastotalon suunnitteluun.
- n:o 479 Määrärahan osoittamisesta tiedotusopin apulaisprofessorin viran perustamiseen Svenska social- och kommunalhögskolan -nimiseen korkeakouluun.
- n:o 480 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 1761 perusparannukseen välillä Liljendal—Hardom.
- n:o 481 Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ruotsinpyhtään Tesjoelta Loviisaan.
- n:o 482 Määrärahan osoittamisesta maantien nro 11051 perusparannukseen välillä Sand näsudd—Rösund—Brokarls Tammisaaressa.
- n:o 483 Määrärahan osoittamisesta ns. Fagervikin tien perusparannukseen välillä Snappertuna—Inkoo.
- n:o 484 Määrärahan osoittamisesta rautatien sähköistämiseen välillä Kirkkonummi—Karjaa.
- n:o 485 Korotettujen määrärahojen osoittamisesta Uudenmaan teollisuuspiirin toiminnan turvaamiseen.
- n:o 486 Määrärahan osoittamisesta Loviisan satamaan johtavan meriväylän parantamiseen.
- n:o 487 Määrärahan osoittamisesta Keuhkovammaliiton lomatoiminnan tukemiseen.
- n:o 488 Määrärahan osoittamisesta nuorten yhteiskuntatakuukokeilun ulottamiseksi koskemaan Porvootaja Pohjaa.

Eenilä, Paula

- n:o 489 Korotetun määrärahan osoittamisesta uusien virkojen perustamiseen veroimistoihin.
- n:o 490 Määrärahan osoittamisesta Aurajoen vesiensuojelusuunnitelman toteuttamiseksi.
- n:o 491 Määrärahan osoittamisesta Turun Saukonojan tulvan Muhkurin omakoti-alueen asukkaille aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen.

- n:o 492 Määrärahan osoittamisesta mekaaniseen vesakontorjuntaan Turun tie- ja vesirakennuspiiriin alueella.
- n:o 493 Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylien rakentamiseen väleille Parainen—Houtskär ja Kustavi—Turku.
- n:o 494 Määrärahan osoittamisesta radan sähköistämiseen ja perusparannukseen välillä Turku—Toijala.
- n:o 495 Määrärahan osoittamisesta kuljetusalan työsuojelutarkastajan viran perustamiseksi Turun ja Porin työsuojelupiiriin.
- n:o 496 Määrärahan osoittamisesta apulaispiiripäälliköiden virkojen perustamiseen eräisiin työsuojelupiireihin.

Elo, Mikko

- n:o 501 Määrärahan osoittamisesta Hinnerjoen—Yläneen tieyhteyden rakentamiseen.
- n:o 502 Määrärahan osoittamisesta Ulvilan sillan levantämiseen.
- n:o 503 Määrärahan osoittamisesta radan perusparantamiseen välillä Tampere—Pori/Rauma.
- n:o 504 Määrärahan osoittamisesta Satakunnan työvoimapiiriin perustamiseen.

Forsman, Mauno

- n:o 508 Määrärahan osoittamisesta Karjalan Liitolle karjalan kielen ja murteiden elvytysprojektin kustannuksiin.

Grönholm, Eino

- n:o 510 Korotetun määrärahan osoittamisesta valtionapuun opintokeskusten yleismenoihin.

Halonen, Tarja

- n:o 516 Korotetun määrärahan osoittamisesta kansallisille vapautusliikkeille annettavaan tukeen.
- n:o 517 Määrärahan osoittamisesta STETE:lle eri kansalaispiirejä edustavan työryhmän muodostamiseksi Pohjolan ydinaseettoman vyöhykkeen aikaansaamiseksi.
- n:o 518 Korotetun määrärahan osoittamisesta Kuluttajaneuvontaliitolle neuvontatyön tukemiseen.

- nro 519 Määrärahan osoittamisesta asetutannon korvaamiseen muulla tuotannolla.
- nro 520 Määrärahan osoittamisesta invalidirahan ylimääräiseen korottamiseen elinkustannusten nousua vastaavasti.
- nro 521 Korotetun määrärahan osoittamisesta valtionavustukseen kunnille lasten leikin ja toiminnan ohjaukseen.
- nro 522 Määrärahojen osoittamisesta koululaisten päivähoiton edistämiseen.

Hietala, Pertti

- nro 541 Määrärahan osoittamisesta Joroisten maatalousoppilaitoksen lisärakennusten suunnitteluun ja rakennustöiden aloittamiseen.
- nro 542 Määrärahan osoittamisesta Joroisten maatalousoppilaitoksen maanhankintojen suorittamiseksi.
- nro 543 Määrärahan osoittamisesta Haukivuoren—Porsaskosken maantien perusparannustöiden aloittamiseksi.
- nro 544 Määrärahan osoittamisesta maantien nro 468 perusparantamiseksi välillä Leväsalo—Viljolahti.
- nro 545 Korotetun määrärahan osoittamisesta henkilöpaikallisliikenteen ylläpidosta aiheutuvien tappioiden korvaamiseksi Valtionrautateille.
- nro 546 Määrärahan osoittamisesta kiskonvaihdotöiden aloittamiseksi rataosuu-
della Savonlinna—Huutokoski.
- nro 547 Korotetun määrärahan osoittamisesta kunnalliskotien ja kunnallisten vanhainkotien rakentamiseen ja peruskorjauksiin.

Jaakonsaari, Liisa

- nro 571 Korotetun määrärahan osoittamisesta ympäristönsuojelun tutkimus- ja selvitystoimintaa varten.
- nro 572 Määrärahan osoittamisesta jätteiden hyödyntämisen edistämiseen.
- nro 573 Määrärahan osoittamisesta Kuhmon Musiikkiyhdistykselle Kuhmon Kamarimusiikki -festivaalien järjestämistä varten.
- nro 574 Määrärahan osoittamisesta Suomen Elokvakerhojen Liiton toiminnan tukemiseen.
- nro 575 Määrärahan osoittamisesta vanhusten avo- ja laitoshuollon henkilöstön yhteiskäytön kokeilutoimintaan.

- n:o 576 Määrärahan osoittamisesta synnytyskipujen lievittämiseksi tarvittavan henkilökunnan ottamiseksi yliopistollisiin keskussairaaloihin.

Järvelä-Kanerva, Riitta

- n:o 695 Korotetun määrärahan osoittamisesta opiskelija-asuntojen omapääomaosuuden valtionavustukseen.
- n:o 696 Määrärahan osoittamisesta opiskelijoiden asumislisän ulottamiseksi kahden lukuvuoden väliseen kesään.
- n:o 697 Korotetun määrärahan osoittamisesta teattereiden valtionapuun.
- n:o 698 Korotetun määrärahan osoittamisesta teatteriryhmien sekä musiikki-, tanssi- ja lastenteattereiden tukemiseen.
- n:o 699 Määrärahan osoittamisesta Tampereen Työväen Teatterin käyttömenoihin.
- n:o 700 Määrärahan osoittamisesta Helsingin Teatterimuseon valtakunnalliseen tallennustoimintaan.

Knuuttila, Sakari

- n:o 739 Määrärahan osoittamisesta Keuruun varuskunnan monitoimitalon rakennustöihin.
- n:o 740 Määrärahan osoittamisesta liikuntatilojen rakentamiseen Jämsään.
- n:o 741 Määrärahan osoittamisesta Lievestuoreen monitoimitalon ja Leppäveden harrastustilojen rakentamiseen Laukaalle.
- n:o 742 Korotetun määrärahan osoittamisesta työväentalojen ja nuorisoseurantaloiden korjaukseen.
- n:o 743 Korotetun määrärahan osoittamisesta Keski-Suomen vesipiirin töiden suorittamiseen.
- n:o 744 Korotetun määrärahan osoittamisesta rakennuslain 136 a§:n mukaiseen katujen rakentamisen harkinnanvaraiseen valtionapuun.
- n:o 745 Määrärahan osoittamisesta Haapamäen—Kolhon tien rakennustöihin Keuruulla ja Vilppulassa.
- n:o 746 Määrärahan osoittamisesta tien parantamiseen Kuhmoisten ja Länkipohjan välillä.
- n:o 747 Määrärahan osoittamisesta täystyöllisyyskokeiluun Keski-Suomen läänissä.

Lahti-Nuuttila, Pentti

- n:o 780 Korotetun määrärahan osoittamisesta opiskelija-asuntojen omapääomaosuuteen.
- n:o 781 Määrärahan osoittamisesta lisähenkilökunnan palkkaamiseen Helsingin yliopiston kirjastolle kansallisbibliografian toimittamiseen.
- n:o 782 Määrärahan osoittamisesta Tampereen yliopiston opetusjaostojen opettajan virkojen perustamiseen.
- n:o 783 Korotetun määrärahan osoittamisesta peruskoulujen perustamiskustannuksiin.
- n:o 784 Korotetun määrärahan osoittamisesta kirjastoja palvelevan asiasanaston laadinnan käynnistämiseen.
- n:o 785 Määrärahan osoittamisesta Oriveden Opiston rakennusavustukseen.
- n:o 786 Korotetun määrärahan osoittamisesta laitospuolitoisen sivistystyön keskusjärjestöjen valtionapuun.
- n:o 787 Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen johtajan toimen perustamiseen Tampereen teknillisen oppilaitoksen opettajainkoulutusyksikköä varten.
- n:o 788 Korotetun määrärahan osoittamisesta kuntien kulttuuritoiminnan tukemiseen.
- n:o 789 Määrärahan osoittamisesta Tampereen elokuvajuhlat — Tampere Film Festival ry:n aikaisempien tappioiden kattamiseen.
- nro 790 Korotetun määrärahan osoittamisesta elokuvataiteen tukemiseen.
- n:o 791 Määrärahan osoittamisesta Längelmäveden säännösteiysuunnitelmaa varten.

Lehtinen, Lasse

- n:o 815 Korotetun määrärahan osoittamisesta kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyön tukemiseen.
- n:o 816 Määrärahan osoittamisesta Itä-Suomen kartastoyksikön perustamisesta Kuopioon koskevaan suunnitteluun.
- n:o 817 Määrärahan osoittamisesta uusien postivirkamiesvirkojen ja -toimien perustamiseksi posti- ja telelaitokseen.

Lillqvist, Bror

- nro 843 Määrärahan osoittamisesta vankilasta vapautuvien yhteiskunnan toimintaan sopeutumisajan työpaikan ja asunnon turvaamiseen.

- n:o 844 Määrärahan osoittamisesta omassa omakotitalossa asuvien kansaneläkeläisten asumistukeen.
- n:o 845 Määrärahan osoittamisesta Pohjanmaan kalanjalostustarvetta ja toimintaa varten sopivaa kalasatamaa koskevaan tutkimukseen.
- n:o 846 Määrärahan osoittamisesta kalastajaväestöä oikeudellisissa kysymyksissä avustavan lakimiehen palkkaamiseen.
- n:o 847 Määrärahan osoittamisesta teollisuuden vesiensuojeluinvestointeihin.
- n:o 848 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 7263 (Kaitsor—Österö) perusparannuksen jatkamiseen.
- n:o 849 Määrärahan osoittamisesta Sundomin Yttermalaxin ns. Rantatielle johtavan tien suunnitteluun.
- n:o 850 Määrärahan osoittamisesta ympärivuotisen lauttaliikenteen takaamiseen Merenkurkun yli.
- n:o 851 Määrärahan osoittamisesta kielenkääntäjän viran perustamiseen sosiaalivirastoon.
- n:o 852 Korotetun määrärahan osoittamisesta suojatyöpaikkojen käyttökustannuksiin suojatyöpaikkatoiminnan laajentamiseksi.
- n:o 853 Määrärahan osoittamisesta kuurojen tulkkien koulutukseen.

Loikkanen, Eino

- n:o 855 Määrärahan osoittamisesta tapaturmaviraston toimintaedellytysten parantamiseen
- n:o 856 Korotetun määrärahan osoittamisesta rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan

Luttinen, Matti

- n:o 858 Määrärahan osoittamisesta nimismiehen kanslian perustamiseen Nastolaan
- n:o 859 Määrärahan osoittamisesta Hollolan verotoimiston sivutoimiston perustamiseen Nastolaan
- n:o 860 Määrärahan osoittamisesta Lahden kansainvälisen urkuviikon alijäämän kattamiseen
- n:o 861 Määrärahojen osoittamisesta kalatalousneuvojen palkkaamiseen Suomen Kalamiesten Keskusliiton kalamiespiireihin

- n:o 862 Määrärahan osoittamisesta Lahden tiemestaripiirin uuden tukikohdan rakentamiseen
- n:o 863 Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 12 sekä maanteiden n:o 312 ja 169 liittymän rakentamiseen Villähteellä Nastolassa
- n:o 864 Määrärahan osoittamisesta Lahden katsastusaseman laajentamiseen
- n:o 865 Määrärahan osoittamisesta Lahden postitoimiston muutostöitä varten
- n:o 866 Määrärahan osoittamisesta Allergialiiton tiedotuskeskuksen toimintaan

Muurman, Peter

- nro 916 Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopiston ja Teknillisen korkeakoulun koulutus- ja tutkimusedellytysten turvaamiseen
- n:o 917 Määrärahan osoittamisesta Ilmailumuseoyhdistys ry:lle Suomen Ilmailumuseon toisen näyttelyhallin rakentamiseen Helsinki-Vantaan lentoasemalla
- nro 918 Määrärahan osoittamisesta vientihenkilöstön palkkaamiseen pieniin ja keskiin yrityksiin
- nro 919 Määrärahan osoittamisesta Helsingin yliopistollisen keskussairaalan laitoshankintoihin

Paakkinen, Saara-Maria

- nro 954 Korotetun määrärahan osoittamisesta kahdenväliseen lahjamuotoiseen kehitysapuun
- nro 955 Määrärahan osoittamisesta nuorten rikoksentekijöiden tukijärjestelmän uudistamiseen
- nro 956 Määrärahan osoittamisesta tanssitaiteen lehtorin viran perustamiseen Teatterikorkeakouluun
- nro 957 Määrärahan osoittamisesta valtakunnallisten erikoismuseoiden tukemiseen
- nro 958 Määrärahan osoittamisesta Teatteri Dromin toiminnan tukemiseen
- nro 959 Määrärahan osoittamisesta merkittävien urheilu- ja liikuntapaikkojen rakentamiseen
- nro 960 Määrärahan osoittamisesta Nuorten Kotkain Keskusliitolle kansainvälisen leirin järjestämiseen

- n:o 961 Korotetun määrärahan osoittamisesta Uudenmaan tie- ja vesirakennuspiirille yleisten teiden rakentamiseen
- n:o 962 Määrärahan osoittamisesta laivaradiopuhelujen hinnan alentamiseen
- n:o 963 Määrärahan osoittamisesta Emäsalon luotsiaseman laajentamiseen
- n:o 964 Määrärahan osoittamisesta lapsiasiamiehen viran perustamiseen
- n:o 965 Määrärahan osoittamisesta Koivukujan kiinteistön kunnostamiseen lastenkotikäyttöön Tuusulassa
- n:o 966 Määrärahan osoittamisesta Tuusulan kunnan liittämiseen valtakunnalliseen vanhustyön kokeiluun
- n:o 967 Määrärahan osoittamisesta järjestöjen työleiritoimintaan nuorten työttömien aktivoimiseksi

Paasio, Pertti

- n:o 968 Määrärahan osoittamisesta Suomen valokuvataiteen museon toiminnan tukemiseen
- n:o 969 Määrärahan osoittamisesta Nuorten Puolesta Keskusliitto r.y:lle lasten lomatoiminnan kustannuksiin
- n:o 970 Korotetun määrärahan osoittamisesta perustettavien työvoimaneuvojien ylimääräisten tointen sijoituspalkkausluokan tarkistamiseksi
- n:o 971 Määrärahan osoittamisesta ammatinvalinnanohjaajien toimien perustamiseen
- n:o 972 Määrärahojen osoittamisesta Raision, Naantalın ja Paimion työvoimatoimistojen perustamiseen

Piipari, Anna-Liisa

- n:o 1011 Korotetun määrärahan osoittamisesta Kotkan sairaanhoito-oppilaitoksen uudisrakennukseen
- n:o 1012 Määrärahan osoittamisesta jatkuvan yrittäjäkoulutuksen aikaansaamiseen Kotkassa
- n:o 1013 Korotetun määrärahan osoittamisesta kotimaisen elokuvan tuotantotukeen
- n:o 1014 Määrärahan osoittamisesta Luukkaansalmen sillan rakentamiseen
- n:o 1015 Määrärahan osoittamisesta Vanhus- ja lähimmäispalveluliitto ry:lle vanhusten lomatoimintaan varten

Puhakka, Matti

- n:o 1030 Määrärahan osoittamisesta Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen mineraalitekniikan laboratorion suunnittelua ja rakentamista verten Outokumpuun
- n:o 1031 Määrärahan osoittamisesta Enso-Gutzeit Oy:n osakepääoman korottamiseen jatkojalostuksen toteuttamiseksi yhtiön Uimaharjun tehtailla
- n:o 1032 Määrärahan osoittamisesta Lieksan kaupungille elinkeinotoiminnan kehittämiseen ja korvauksena Lieksanjoen rakentamatta jättämisestä
- n:o 1033 Korotetun määrärahan osoittamisesta aluetyöterveyslaitosten toimintaedellytysten parantamiseen sekä työturvallisuus- ja suojaintutkimuksen tehostamiseen
- n:o 1034 Korotetun määrärahan osoittamisesta ammattiyhdistysliikkeelle lomajärjestöjen lomatoiminnan tukemiseksi

Raatikainen, Kaisa

- n:o 1041 Määrärahan osoittamisesta pääkaupunkiseudun asuntotuotannon tukemiseen
- n:o 1042 Määrärahan osoittamisesta kunnallisen ympäristöhallinnon kokeilutoimintaa varten
- nro 1043 Määrärahan osoittamisesta Kaupunki hyväksyi elää-kampanjaan liittyvien toimenpiteiden tukemiseen
- nro 1044 Määrärahan osoittamisesta valtion virastotalon rakentamiseksi Espooseen
- nro 1045 Määrärahan osoittamisesta Tapiolan kuoron toimintaedellytysten turvaamiseksi
- nro 1046 Määrärahan osoittamisesta Espoon vanhan rautatieasemarakennuksen suojelutoimiin
- nro 1047 Määrärahan osoittamisesta pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen kehittämiseen
- nro 1048 Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen eläketurvan järjestämiseksi sodan aikana teollisuudessa, työleireillä sekä maatalous- ja huoltotehtävissä toimineille naisille
- nro 1049 Määrärahan osoittamisesta mielenterveyspalvelujen tehostamiseksi Uudellamaalla

Rajantie, Malja

- n:o 1050 Määrärahan osoittamisesta Savonlinnan kaupunginteatterin suunnitteluun ja rakentamisen aloittamiseen
- n:o 1051 Määrärahan osoittamisesta sisävesialueen kalatalousoppilaitoksen suunnittelemiseksi Itä-Suomen keskuskalanviljelylaitoksen yhteyteen
- n:o 1052 Määrärahan osoittamisesta Savonlinnaan sijoitettavan Saimaan ekologisen tutkimuslaitoksen suunnitteluun
- n:o 1053 Korotetun määrärahan osoittamisesta ylipostimiehen toimien perustamiseksi
- n:o 1054 Korotetun määrärahan osoittamisesta posti- ja telelaitoksen autokaluston hankintaan
- n:o 1055 Määrärahan osoittamisesta öljyntorjuntakaluston hankkimiseksi ja öljyvahinkojen torjuntaan Saimaalla
- n:o 1056 Korotetun määrärahan osoittamisesta vaikeavammaisten asumis- ja kuljetuspalveluihin
- n:o 1057 Korotetun määrärahan osoittamisesta valtion korvaukseen kehitysvam-mahuollon valtakunnallisen kokeilu- ja tutkimustoiminnan menoihin
- n:o 1058 Määrärahan osoittamisesta nuorten yhteiskuntatakuukokeilun ulottamiseksi Savonlinnan työvoimatoimiston alueelle

Raudasoja, Juhani

- n:o 1061 Määrärahan osoittamisesta työllisyysvaroin puolustusvoimissa palvelevien työntekijöiden ja toimihenkilöiden aseman vakinaistamiseksi
- n:o 1062 Määrärahan osoittamisesta Vaasan poliisitalon suunnittelua varten
- n:o 1063 Määrärahan osoittamisesta valtion ja kuntien tietojärjestelmän kehittämiseen
- n:o 1064 Korotetun määrärahan osoittamisesta alueteatteritoimintaan
- n:o 1065 Määrärahan osoittamisesta minkeissä esiintyvien erilaisten sairauksien tutkimiseen
- nro 1066 Määrärahan osoittamisesta mekaaniseen vesakontorjuntaan Keski-pohjanmaan tie- ja vesirakennuspiirin alueella
- n:o 1067 Määrärahan osoittamisesta sopeutumisvalmennuksen kehittämiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintana

n:o 1068 Korotetun määrärahan osoittamisesta lainoiksi vammaisten suojatyöpaikkojen perustamiskustannuksiin

Rönnholm, Mikko

n:o 1101 Määrärahan osoittamisesta merivartioaseman rakentamiseen Rymättylän eteläkärkeen

n:o 1102 Määrärahan osoittamisesta tekniikan alan korkeakouluyksikköjen erityisrahoitusohjelmaan

n:o 1103 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 193 (Mietoinen—Askainen) perusparannukseen

n:o 1104 Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantiellä n:o 198 välillä Kalanti—Uusikaupunki

n:o 1105 Määrärahan osoittamisesta Kaarinan—Piikkiön pääterveysaseman rakentamiseen

Salo, Arvo

nro 1135 Korotetun määrärahan osoittamisesta opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistystyöhön

n:o 1136 Määrärahan osoittamisesta Työväen Sivistysliiton opinto- ja kulttuuritoiminnan aineistotuotantoon ja muuhun kehittämistyöhön

n:o 1137 Määrärahan osoittamisesta taideteosten hankkimiseen julkisiin rakennuksiin

n:o 1138 Korotetun määrärahan osoittamisesta musiikkioppilaitosten valtionapuun

Savolainen, Lea

n:o 1146 Määrärahan osoittamisesta sosiaalikirjaston viran perustamiseen Hämeenlinnan varuskuntaan

n:o 1147 Määrärahan osoittamisesta paikallistien n:o 13723 (Järviö—Toijala) parantamiseen

n:o 1148 Määrärahan osoittamisesta ylimääräisen lapsilisän maksamiseksi kunnes lapsi täyttää 17 vuotta

n:o 1149 Määrärahan osoittamisesta Kanta-Hämeen nuorisokodin rakentamiseen

n:o 1150 Määrärahan osoittamisesta vaikeavammaisten kuljettamisesta kunnille suoritettavaan valtionapuun

n:o 1151 Määrärahan osoittamisesta alle 17-vuotiaiden hoitopäivä- ja poliklinikkamaksujen poistamiseen

Siron Helge

n:o 1156 Korotetun määrärahan osoittamisesta työväentalojen korjauksiin

Skinnari, Jouko

n:o 1157 Määrärahan osoittamisesta Lahden kirjastotalon suunnitteluun

n:o 1158 Määrärahan osoittamisesta Lahden taide- ja käsiteollisuusoppilaitoksen laajennukseen

n:o 1159 Korotetun määrärahan osoittamisesta taidelaitosten rakentamiseen

n:o 1160 Määrärahan osoittamisesta Lahden runomaratoinin järjestelykustannusten peittämiseen

n:o 1161 Määrärahan osoittamisesta Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliiton tappioiden kattamiseen

n:o 1162 Määrärahan osoittamisesta Joutjärven nuorisotalon rakentamiseen

n:o 1163 Määrärahan osoittamisesta uimahalli-monitoimitalon rakentamiseen Hollolaan

n:o 1164 Määrärahan osoittamisesta uimahallin rakentamiseen Nastolaan

n:o 1165 Määrärahan osoittamisesta uuden kantosiipialuksen hankintan Päijänteelle

n:o 1166 Korotetun määrärahan osoittamisesta kuntien lastenkotien rakentamiseen ja perusparannuksiin

n:o 1167 Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraiseksi rahoitusavustukseksi vaikeavammaisten päiväkeskuspalvelujen tarpeen selvittämiseen ja toiminnan kehittämiseen

n:o 1168 Määrärahan osoittamisesta harkinnanvaraiseksi rahoitusavustukseksi vaikeavammaisten lasten vanhempien tarvitseman hoitoavun korvaamiseen

n:o 1169 Korotetun määrärahan osoittamisesta kunnallis- ja vanhainkotien rakentamiseen

Starast, Pekka

n:o 1170 Määrärahan osoittamisesta opintorahan asumislisän saamisperusteiden muuttamiseen

- n:o 1171 Määrärahan osoittamisesta Pilkanmaan paikallistien parantamiseen
- n:o 1172 Määrärahan osoittamisesta Kymintehtaan aseman ja Voikkaan teollisuusradan tasoristeysten turvallisuuden parantamiseen
- n:o 1173 Korotetun määrärahan osoittamisesta uusien virkojen perustamiseen posti- ja telelaitokseen

Surakka, Juhani

- n:o 1191 Määrärahan osoittamisesta Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan toisen rakennusvaiheen toteuttamiseen.
- n:o 1192 Määrärahan osoittamisesta Pohjolan Opistolle saneerausohjelman toteuttamiseen
- n:o 1193 Korotetun määrärahan osoittamisesta Jyväskylän Talvi -kulttuuritapahtuman valtionavustukseen
- n:o 1194 Määrärahan osoittamisesta Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen Jyväskylään sijoitettavan tuotekehitysyksikön perustamisen alkuvalmisteluihin
- n:o 1195 Määrärahan osoittamisesta aluetyöterveyslaitoksen perustamiseen Jyväskylään

Tapiola, Hannu

- n:o 1225 Määrärahan osoittamisesta asuntolainojen korkojen maksun lykkäämiseen
- n:o 1226 Korotetun määrärahan osoittamisesta Jyväskylän Normaalikoulun yläasteen ja lukion laajennukseen
- n:o 1227 Korotetun määrärahan osoittamisesta opintokerhojen valtionapuun
- n:o 1228 Määrärahan osoittamisesta nuorten yhteiskuntatakuukokeilun laajentamiseen Keski-Suomen lääniiin

Tikka, Seppo

- n:o 1245 Määrärahan osoittamisesta Imatran seudun erityisaluekuntien elinkeinotoiminnan edistämiseen
- n:o 1246 Määrärahan osoittamisesta valtatie n:o 6 korjaamiseen Imatran pohjoispuolelle
- n:o 1247 Määrärahan osoittamisesta Imatran katsastusaseman rakentamiseen

n:o 1248 Määrärahan osoittamisesta kaupp- ja teollisuusministeriön erityisalue-toimiston perustamiseen Imatralla

n:o 1249 Määrärahan osoittamisesta Imatran kehitysyrityksen valtionavustukseen

Tuominen, Risto

n:o 1260 Korotetun määrärahan osoittamisesta valtion asuntolainojen myöntämi-seksi perheen lapsiluvusta riippumatta

n:o 1261 Määrärahan osoittamisesta kunnille tai kuntainliitoille virkistysalueiden perustamiseen

n:o 1262 Määrärahan osoittamisesta tullilaitoksen alusten rakentamishojelman nopeuttamiseen

n:o 1263 Määrärahan osoittamisesta Haminan-Luumäen radan suunnitteluun

Tuovinen, Jouko

n:o 1264 Määrärahan osoittamisesta Pohjois-Karjalan keskusammattikoulun puutyöosaston koulutussahaa varten

n:o 1265 Korotetun määrärahan osoittamisesta uusien 4H-neuvojien toimien pe-rustamiseen

n:o 1266 Määrärahan osoittamisesta Porraskosken kalanviljelylaitoksen jatko-suunnitteluun Lammilla

n:o 1267 Määrärahan osoittamisesta luonnontuotteiden keräilyn edistämiseen

n:o 1268 Määrärahan osoittamisesta kevyen liikenteen väylien rakentamiseen Nur-meksessä

n:o 1269 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 508 parantamiseen välillä Juu-ka-Matara

n:o 1270 Määrärahan osoittamisesta maantien n:o 5101 perusparantamiseen Kon-tiolahdella

n:o 1271 Määrärahan osoittamisesta Kuorevaaran paikallistien n:o 15781 peruspa-rannukseen

n:o 1272 Määrärahan osoittamisesta tien parantamiseen välillä Valtimo-Ylä-Valtimo-Sivakka

n:o 1273 Määrärahan osoittamisesta tien parantamiseen välillä Öllölä-Hoilola-Värtsilä

n:o 1274 Määrärahan osoittamisesta Valtionrautateille yhteiskuntapoliittisista syistä aiheutuvan alijäämän kattamiseen

- n:o 1275 Määrärahan osoittamisesta Lieksan-Kontiomäen rataosan perusparannukseen
- n:o 1276 Määrärahan osoittamisesta posti- ja telelaitoksen tarvitseman tietotekniikan tuotekehittelyyn
- n:o 1277 Korotetun määrärahan osoittamisesta malmitutkimuksiin
- n:o 1278 Korotetun määrärahan osoittamisesta vähittäiskaupan investointien tukemiseen haja-asutusalueilla
- n:o 1279 Korotetun määrärahan osoittamisesta uusien kodinhoitajan toimien perustamiseen

Työläjäjärvi, Pirkko

- n:o 1280 Määrärahan osoittamisesta Suomen Harmonikkainstituutin tukemiseen

Valtonen, Pirkko

- n:o 1294 Korotetun määrärahan osoittamisesta nuorisotilojen rakentamiseen
- n:o 1295 Korotetun määrärahan osoittamisesta eläkeläisjärjestöjen toiminnan tukemiseen
- nro 1296 Korotetun määrärahan osoittamisesta terveystukemiseen
- nro 1297 Määrärahan osoittamisesta tupakoinnin vähentämiseen
- nro 1298 Määrärahan osoittamisesta pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen Porin, Harjavallan ja Merikarvian työvoimatoimistojen alueella

XVIII RINNAKKAISLAKIALOITTEET

Luttinen, Matti

- nro 128 Ehdotus laeiksi valtioneuvoston ministeriöiden lukumäärästä ja yleisestä toimialasta annetun lain 1 ja 3 §:n sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.
- nro 129 Ehdotus laiksi eräiden virastojen ja laitosten menosääntöjen perusteiden muuttamisesta ja laiksi eräiden sopimuspalkkaisten virkojen täyttämistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta.

XIX KIRJALLISET KYSYMYKSET

Aaltonen, Markus

- n:o 37 Liikennevakuutusyhdistyksen harjoittamasta liikenneturvallisuuden tutkimustoiminnasta
- n:o 278 Liikennevakuutusyhdistyksen tutkijalautakunnan toiminnasta
- n:o 305 Ruokaperunaksi tarkoitetun perunan laadun parantamisesta
- n:o 407 Puhelinliikenteen automatisoinnin takia kuntien palvelukseen siirtyneiden henkilöiden eläkeoikeuden turvaamisesta
- n:o 429 Omenan laatustandardien muuttamisesta
- n:o 522 Moreenimuodostumien hyötykäytön lisäämisestä
- n:o 524 Seinäjoen juomavesitilanteen parantamisesta

Ajo, Aimo

- n:o 542 Sianlihan omavaraisuusasteen nostamisesta Lapissa

Ala-Kapee, Pirjo

- n:o 19 Vaikeasti sairaiden lasten vanhemmille aiheutuvien ansionmenetysten korvaamisesta

Bärlund, Kaj

- n:o 64 Säästötoimenpiteiden haitallisista vaikutuksista koulutuksen tasoon ja oppilashuoltoon
- n:o 135 Sipoon postipalvelujen parantamisesta
- n:o 152 Työvoiman vuokrausta koskevien säännösten uusimisesta

Eenilä, Paula

- n:o 150 Toimenpiteistä rattijuoppouden vähentämiseksi
- n:o 156 Joukkoliikenteen tarkastusmaksulain ja rikesakkolain tarpeellisuudesta
- n:o 259 Liittymien rakentamisesta Rauman moottoritille Turussa Suikkilan sillan kohdalla

- nro 284 Verohallinnon henkilöstövajauksen poistamisesta
- n:o 348 Myymäläetsivien toiminnasta
- n:o 390 Tulvan aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta Muhkurin omakotialueella Turussa
- n:o 401 Veronpidätyksen suorittamisesta irtisanomisen perusteella määrätystä vahingonkorvauksesta

Elo, Mikko

- n:o 15 Vieraiden kielten opetuksen lisäämisestä teknillisissä oppilaitoksissa
- n:o 69 Porin työvoimapiirin perustamisesta
- n:o 193 Lomautuksen aikana irtisanotun työntekijän työttömyyspäivärahapäivistä
- n:o 194 Lielahden-Porin ja Peipohjan-Rauman ratojen rakentamisaikataulusta
- n:o 258 Siikaisten alueen teiden parannustöiden aikaistamisesta
- n:o 283 Teknillisen tarkastuslaitoksen eräiden virkojen kelpoisuusehdoista
- n:o 292 Ulvilan sillan leventämisestä
- n:o 329 Silja Linen tarvitsemien uusien laivojen tilaamisesta kotimaisilta telakoilta
- n:o 359 Sairaskuluvähennyksen ja Invalidivähennyksen korottamisesta verotuksessa
- n:o 448 Peruskorjausten aikataulusta Peipohjasta Raumalla ja Poriin johtaville rataosuuksilla
- n:o 479 Uusvientiluottojen myöntämisperusteista
- n:o 508 Isojärven säännöstelyn muutossuunnitelmista

Halonen, Tarja

- n:o 200 Reserviläisen mahdollisuuksista kieltäytyä kertausharjoituksista oman tunnonsyiden perusteella
- n:o 201 Elatusvelvollisen uuden perheen lasten hoitomaksujen määräämisestä
- n:o 482 Vaikeuksissa olevien työttömyyskassojen aseman parantamisesta

Hietala, Pertti

- n:o 175 Yrtti- ja rohtokasvien keräämisestä saatavan tulon verottamisen poistamisesta
- n:o 344 Kehitysaluerahasto Oy:n takaamien velkasitoumusten sisällyttämisestä ns. luetteloituun katteeseen
- n:o 346 Vientibensiinin ja omassa maassa myytävän bensiinin hintojen tasaamisesta

Jaakonsaari, Liisa

- n:o 24 Autoveron palautuksesta liikuntavammaisille invalideille
- n:o 59 Valtatien n:o 4 parantamisesta moottoriliikennetieksi välillä Kempele-Kiviniemi-Oulu
- n:o 157 Ammattikasvatushallituksen alaisten oppilaitosten oppilasasuntoloita koskevien ohjeiden uusimisesta
- n:o 252 Koneellisen kullankaivuun aiheuttamien ympäristövahinkojen estämistä
- n:o 376 Kehitysyhteistyöhön annettujen lahjoitusten saattamisesta vähennyskelloisiksi verotuksessa
- n:o 468 Vuokra-asuntojen vuokrien laskemisperusteista

Kärkinen, Selja

- n:o 21 Ammattikoulutuspaikkojen lisäämisestä Uudellamaalla
- n:o 47 Nuorten jatkokoulutuspaikoista Uudellamaalla
- n:o 386 Täydennyspäivärahaa maksavien sairauskassojen lisäjäsenmaksujen kuulumisesta vakuutusmaksutuloksi
- n:o 420 Osa-aikatyöntekijöiden aseman ja etujen turvaamisesta

Knuuttila, Sakari

- n:o 261 Aikuisopiskelun opintotukijärjestelmän kehittämisestä
- n:o 269 OyAlko Abmalkoholivalistustyöhön myöntämistä avustuksista
- n:o 270 Potilaiden vastaanottotoiminnan järjestämisestä terveyskeskuksissa

Lahti-Nuuttila, Pentti

n:o 275 Rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain tulkinnasta

Laine, Jermu

n:o 62 Virkojen ja toimien perustamisesta Tampereen yliopiston tietojenkäsittelyopin opetuksen kehittämiseksi

Luttinen, Matti

n:o 400 Pumppuvoimalan rakentamisesta Päijänteen Koroslahteen

Muurman, Peter

n:o 122 Uuden tavara-aseman rakentamisesta Keravalle

Paakkinen, Saara-Maria

n:o 120 Kuurojenkoulujen epäkohtien poistamisesta

n:o 145 Rintamaveteraanien varhaiseläkehekemusten käsittelyn nopeuttamisesta

n:o 445 Perheneuvontapalveluiden lisäämisestä

n:o 446 Hampaiden hoitokustannusten alentamisesta

n:o 470 Perhepäivähoitajien eläketurvan järjestämisestä

n:o 481 Vammaisen lapsen perheen ongelmista

nro 489 Vesijohtoveden laadun varmistavista turvajärjestelyistä

Paasio, Pertti

n:o 311 Liikenneyhteyksien parantamisesta Turun ja Helsingin välillä

Piipari, Anna-Liisa

n:o 141 Lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon parantamisesta

n:o 185 Terveystieteiden koulutukseen lukeutuvien valintamenettelyn uudistamisesta

nro 372 Asunnonostajan oikeusturvan parantamisesta

Puhakka, Matti

n:o 55 Matkakustannusten korvausten verovapausperusteista

n:o 76 Outokummun kaupungin työllisyystilanteesta

Raatikainen, Kaisa

n:o 303 Katumaksulain valtionosuussäännöksissä olevien epäkohtien poistamisesta

Raudasoja, Juhani

n:o 81 Omakotitalon kaupasta maksettavan leimaveron alentamisesta

n:o 91 Apteekkilaitoksen valvonnan tehostamisesta

n:o 119 Vähärasvaisen maidon käytön lisäämisestä

n:o 158 Huoneiston vuokratuloja koskevan vähennysoikeuden laajentamisesta verotuksessa

n:o 229 Lukion oppilasmäärien mitoittamisesta

nro 535 Tie- ja vesirakennuslaitoksen säästölinjan vaikutuksista liikenneturvallisuuteen

nro 536 Työsuojeluinvestointien lisäämisessä työsuojelun tehostamiseksi

Rönnholm, Mikko

nro 307 Sosiaalishallinnon eräiden virkojen kelpoisuusehtojen muuttamisesta

nro 308 Hallituksen toimenpiteistä erästä valtionyhtiötä vahingoittavan radio-ohjelman johdosta

nro 529 Perhepäivähoitajien kulukorvaus- ja vähennysoikeusjärjestelmän saattamisesta oikeudenmukaisemmaksi

nro 530 Kaupunkien palveluksessa olevien talonmiesten työsuhteasemien haitoista

Savolainen, Lea

nro 257 Koululaisten päivähoitopaikkojen lisäämisestä

nro 537 Viikonloppurajoituksen poistamisesta alennuslipulla matkustavilta eläkeläisiltä

Skinnari, Jouko

- n:o 280 Lahjuksia koskevien säännösten uusimisesta
- n:o 416 MBD-lasten hoidon, kuntoutuksen ja koulutuksen tehostamisesta

Starast, Pekka

- n:o 162 Nuorten yhteiskuntatakuukokeilun jatkamisesta

Surakka, Juhani

- n:o 266 Valmet Oy:n tarvitseman lisärahoituksen järjestämisestä
- n:o 272 Varhaiseläkejärjestelyjen toteuttamisesta julkisessa hallinnossa
- n:o 364 Työllisyyden turvaamisesta Enso Gutzeit Oy:n tehtailla
- n:o 507 Virheellisillä perusteilla myönnettyjen asuntolainojen irtisanomisesta

Söderman, Jacob

- n:o 36 Kouluhallituksen ruotsinkieliseen osastoon perustettavasta erästä virasta

Tapiola, Hannu

- n:o 107 Lomakorvauksen maksamisesta lyhytaikaisessa työsuhteessa olevalle työntekijälle
- n:o 392 Perhe-eläkkeen maksamisesta myös miesleskelle
- n:o 417 Sotavammaisten korvaushakemusten käsittelyn nopeuttamisesta

Tikka, Seppo

- n:o 71 Maantiiliikenteen työsuojelutarkastajien lisäämisestä ja autonkuljettajien työsuhdeturvan suojaamisesta
- n:o 74 Vaalikeräyksen tuoton jakamisesta kansanterveystyötä tekeville järjestöille
- n:o 75 Työkyvyttömyyden arviointiin vaikuttavien epäkohtien poistamisesta
- n:o 114 Rintamasotilastunnukseen oikeutetuille kuuluvien etujen myöntämisestä eräille reserviläisryhmille

- n:o 115 Kehitysyhtiön perustamisesta Imatran alueen teollisuuden elvyttämiseksi
- n:o 142 Poikkeuslupien myöntämisestä autonkuljettajien työtuntijärjestelmän laatimisesta
- n:o 422 Imatran seudun kehitysyhtiön tukemisesta
- n:o 503 Kunnallisen työllistämistuen myöntämisestä eräissä tapauksissa
- n:o 523 Oppisopimusjärjestelmää koskevista ohjeista

Tuominen, Risto

- n:o 509 Kymijoen veden laadun turvaamisesta
- n:o 513 Urheiluseurojen ja urheilijoiden verottamisesta

Tuovinen, Jouko

- n:o 111 Metsänhoitoyhdistysten toiminnasta puunjalostusteollisuuden puutavarakaupoissa
- n:o 132 Luonnontuotteiden keräilyn tehostamisesta
- n:o 209 Ilmavoimien lentoharjoituksista turkistarhoille aiheutuvista vahingoista
- n:o 408 Eräiden eläkkeiden alenemisen estämisestä eläkkeiden muuttuessa veronalaisiksi tuloiksi
- n:o 413 Turkistarhausta koskevien vääristeltyjen tietojen antamisen estämisestä
- n:o 427 Posti- ja postilinja-autopalvelujen turvaamisesta Pohjois-Karjalassa
- n:o 456 Yksityismetsätalouden organisaation vaikutuksesta metsänhoitoon
- n:o 484 Ahvenjärven riistantutkimusaseman toiminnan turvaamisesta
- n:o 514 Työttömyysturvajärjestelmän epäkohtien poistamisesta

Valtonen, Pirkko

- n:o 3 Linja-autojen aikataulujen liiallisesta kireydestä
- n:o 299 Sukupuoleen kohdistuvasta syrjinnästä työhönottotilanteessa
- n:o 397 Vaikeavammaisten matkustamisen helpottamisesta rautateillä
- n:o 431 Rautatiekuljetuksista Porin ja Rauman satamiin

- n:o 432 Polkupyöräilijöiden liikenneturvallisuuden parantamisesta
- n:o 540 Asumistuen maksamisesta kaikille tuen tarpeessa oleville

XX SUULLISET KYSYMYKSET

Aaltonen, Markus

- n:o 355 Kantatietasoisen tieyhteyden aikaansaamisesta välille Seinäjoki — Kauhava — Ylivieska.
- n:o 427 Kehitysyhteistyöpolitiikkaa koskevan selonteon antamisesta.
- n:o 428 Vöyriässä sijaitsevan Petterinmäen kylän liittamisestä Ylihärmään.
- n:o 437 Hirvenmetsästyksen alkamisen ajoittamisesta lauantaiksi.
- n:o 458 Haja-asutusalueiden kauppaliikkeiden tukemisesta postitoimipaikkojen säilyttämiseksi.
- n:o 565 Kauppaliikkeidenaukioloajastauudenvuodenaattona.
- n:o 584 Ns. Pojanluoman paikallistien peruskorjauksesta.
- n:o 662 Valtionrautateiden Seinäjoen piiriorganisaatioiden lakkauttamisesta.

Ajo, Aimo

- n:o 99 Sähkön hinnan alentamisesta Pohjois-Suomessa.
- n:o 156 Tornion terästehtaan laajennusten toteuttamisesta.
- n:o 440 Avustusten myöntämisestä Ruotsiin ostosmatkoja järjestäville järjestöille.
- n:o 629 Tonttien ja asunto-osakkeiden verotusarvojen yhtenäistämisestä.
- n:o 748 Pakkasrajan säättämistä metsätöiden tekemiselle.

Breilin, Reino

- n:o 84 Salon seudun maatalousoppilaitoksen rakentamisesta.
- n:o 291 Kuusjoen Raatalan koulun ruokailulakon lopettamisesta.

Bärlund, Kaj

- n:o 110 Porvoon seudun terveyskeskuksen vuodepaikkojen käyttöönotosta.

- n:o 160 Taloudellisten rikosten tutkinnan tehostamisesta.
- n:o 493 Valtioneuvoston jäsenen puuttumisesta käynnissä oleviin taloudellisia rikoksia koskeviin tutkimuksiin.

Eenilä, Paula

- n:o 442 Auton menettämisestä valtiolle törkeän liikennejuopumusrikoksen seurauksena.
- n:o 443 Hoitoonohjaustoimenpiteistä eräissä rikostapauksissa.
- n:o 456 Lakimiesmoraalin parantamisesta.
- n:o 457 Törkeistä rikoksista tuomittujen luetteloiden julkaisemisesta tiedotusvälineissä.
- n:o 465 Kevyen liikenteen väylien lisäämisestä kaupunkien keskustassa.
- n:o 466 Ns. isyysloman pituudesta.
- n:o 494 Suomen toimenpiteistä Palestiinan Punainen Puolikuu -nimisen sairaanhoitojärjestön toimintaedellytysten parantamiseksi.
- n:o 505 Pankkilainsäädännön uudistamisesta.
- n:o 576 Lasten käsittelystä myymälävarkaustapauksissa.
- n:o 577 Eri liikennemuotojen välisen työnjaon selvittämisestä.
- n:o 623 Tuomioistuinten jäsenten mahdollisuuksista hoitaa asianajotoimintaan kuuluvia tehtäviä.
- n:o 683 Asianajotehtävien hoitamisen vaikutuksesta tuomioistuinten jäsenten riippumattomuuteen.
- n:o 684 Matkustus- ja työturvallisuuden varmistamisesta tiestön suolauksen yhteydessä.
- n:o 736 Puolustusvoimille kuuluneiden patruunoiden joutumisesta ulkopuolisille.

Elo, Mikko

- n:o 372 Työllisyysvarojen jakamisesta Porissa oleviin kohteisiin.
- n:o 398 Henkilöjunayhteyksien säilyttämisestä Porin ja Tampereen välillä.
- n:o 479 TVL:n ja Porin korjaamon pesu- ja hitsaushallin käytöstä.
- n:o 480 Reposaarentien liikenneturvallisuuden parantamisesta.

n:o 528 Komitean asettamisesta valmistelevaan työsuhtekeksintöjä koskevaa lainsäädäntöä.

n:o 529 Yrittäjänsuojalain säätämisestä.

Halonen, Tarja

n:o 287 Kyläsaaren jätteidenpolttolaitoksen toiminnan jatkamisesta.

n:o 288 Ilmansuojelulain täytäntöönpanon tehostamisesta.

n:o 295 Rangaistavuuden poistamisesta kehottamisesta samaa sukupuolta olevien haureuteen.

n:o 594 Lääkintöhallituksen hammaslääkäreitä koskevasta kyselystä.

n:o 685 Ihmishengen turvallisuutta merellä koskevasta yleissopimuksesta myönnytyistä poikkeuksista.

n:o 693 Vuosiloman ja vanhempainloman päällekkäin antamisen estämisestä.

n:o 697 Invalidirahan korottamisesta.

n:o 710 Lasten ja nuorten teatterin perustamisesta Helsinkiin.

Helminen, Olli

n:o 33 Työrajoitteisten henkilöiden työhönsijoitustoiminnan esteistä.

Hietala, Pertti

n:o 657 Valtionrautateiden palvelutason turvaamisesta Pieksämäellä.

n:o 715 Valtionrautateiden henkilökunnan työllisyyden turvaamisesta Pieksämäellä.

Jaakonsaari, Liisa

n:o 2 Lasten syöpähoidon tehostamisesta Pohjois-Suomessa.

n:o 180 Raskaana ja äitiyslomalla olevien naisten työsuhteturvan parantamisesta.

n:o 247 Tulvantorjuntasuunnitelmien laatimisesta pahoille tulva-alueille.

n:o 254 Vesakkomyrkkujen levittämisen lopettamisesta.

n:o 278 Vesilaitoksen puhdistuslaitteiden hoitajien pätevyyden valvonnasta.

- n:o 555 Syntyvyyden nousun aiheuttamasta päivähoidon lisätarpeesta.
- n:o 653 Vuokralaisten aseman parantamisesta verovähennysoikeutta laajentamalla.
- n:o 691 Päivähoidon neuvottelukunnan asettamisesta.
- n:o 692 Työajan lyhentämisestä eläkeikää alentamalla.

Lahti-Nuuttila, Pentti

- n:o 80 Sairausvakuutusmaksun määräämisestä pienituloisille eläkkeensaajille.
- n:o 81 Kuorevedellä toimivan Ilmavoimien Teknillisen Koulun opetustilojen rakentamisesta.
- n:o 194 Kurun kunnan alueella olevan tiestön perusparantamisesta.
- n:o 195 Valtionrautateiden Tampereen ratapiirin rataverkon korjaamisesta.
- n:o 393 Päiväkotiapulaisten pätevöittämiskoulutuksen aloittamisesta.
- n:o 394 Vakinaisen kouluavustajan toimen perustamisesta Pirkkalaan.
- n:o 615 Kangasalan tiemestaripiirin Sarsan tukikohdan rakennusten kunnosta.
- n:o 616 Työllistämismääräytysten liittämisestä yrityksille annettavan taloudellisen tuen ehdoksi.
- n:o 626 Maanteiden parantamisesta Vesilahdella.
- n:o 635 Tampereen yliopiston reumatologian professorin viran lakkauttamisesta.

Laine, Jermu

- n:o 36 Alueellisen kehittämisen näkökohtien huomioonottamisesta elinkeinoasiamiehen virkojen valtionavun piiriä laajennettaessa.
- n:o 75 Liikuntavammaisten huomioonottamisesta rakennuslupa-asioissa.

Luttinen, Matti

- n:o 24 Sähkömoottorijunien lisätilauksen suorittamisesta Valmet Oy:ltä.
- n:o 69 Nastolan kunnan saattamisesta erityistukialueeksi.
- n:o 88 Lahden—Loviisan radan perusparantamisesta.

- n:o 339 Sianlihan myymisestä alennettuun hintaan.
- n:o 470 Alennuksen myöntämisestä työttömyyseläkkeellä oleville VR:n matkalipuista.

Muurman, Peter

- n:o 218 Porvoon verotoimiston palon vaikutuksista verovelvollisten oikeusturvaan.

Paakkinen, Saara-Maria

- n:o 189 Ilmailuhallituksen tarvitsemien kuorma-autojen tilaamisesta kotimaiselta autoteollisuudelta.
- n:o 259 Sähkönsiirtolinjan rakentamisesta Nurmijärven Palojoen kylän läpi.
- n:o 557 Sotaa kuvaavien leikkikalujen myynnin estämisestä.
- n:o 558 Nahkelan—Seutulan tien perusparantamisesta.
- n:o 572 Myrkytynnyreiden poistamisesta ns. Vahon alueelta Keravalla.
- n:o 586 Keravanjoen puhdistamisesta virkistyskäyttöön soveltuvaksi.

Paasio, Pertti

- n:o 454 Työttömyyskorvauksen tulorajojen määrittämisperusteista.
- n:o 593 Turun kauppakorkeakoulun lisärakennuksen rakennustöiden aloittamisesta.

Piipari, Anna-Liisa

- n:o 21 Kotkan sairaanhoito-oppilaitoksen uudisrakennushankkeen toteuttamisesta.
- n:o 260 Terveystieteiden henkilöstön opettajakoulutuksen siirtämisestä korkeakouluun.
- n:o 261 Puolustusvoimiin työllisyysvaroilla palkatun henkilöstön työsuhteen vakiinaistamisesta.
- n:o 364 Teollisuus- ja työvoimapolitiittisten tukitoimien myöntämisestä Kotkan ja Kuusankosken kaupungeille.
- n:o 504 Sairaanhoito-oppilaitosten oppilasvalintamenettelyistä.

Puhakka, Matti

n:o 521 Eräiden virkojen perustamisesta Siilaisen terveysasemalle Joensuussa.

Raudasoja, Juhani

n:o 248 Oman asunnon myyntivoiton verottamisesta.

n:o 471 Kalastuslain nojalla annettavien asetusten antamisajankohdasta.

n:o 723 Palkkaturvalain perusteella maksettavien palkkasaatavien maksamisesta.

n:o 724 Moottoriajoneuvoasetuksen muuttamisesta lisävalojen käytön lisäämiseksi.

Rönnholm, Mikko

n:o 172 Vanhentuneita merimerkkejä ja väylämerkinlöjä sisältävien karttapohjien uusimisesta.

Skinnari, Jouko

n:o 1 Leukemiaan sairastuneiden lasten hoidossa havaittujen epäkohtien korjaamisesta.

n:o 59 Nastolan työttömyystilanteen helpottamisesta.

n:o 303 Kotiapulaisen palkkauksesta aiheutuvien kustannusten vähentämisestä verotuksessa.

n:o 304 Yrityksille myönnettävien halpakorkoisten pienyrityslainojen lisäämisestä.

n:o 328 Lasiteollisuuden toimintaedellytysten parantamisesta.

n:o 450 Hallituksen toimenpiteistä Asko Oy:n lomautusten johdosta.

n:o 451 Porraskosken kalanviljelylaitoksen toiminnan aloittamisesta.

n:o 452 Lahden postitalon saneerauksen toteuttamisesta.

n:o 552 Terveydenhoitohenkilöstön aseman parantamisesta.

n:o 553 Liikenneturvallisuuden parantamisesta valtatiellä n:o 12 Koski Hl:n kohdalla.

n:o 597 Patenttihakemusten käsittelyn edistämisestä.

- n:o 621 Valkeakosken työllisyyskurssien toiminnan jatkamisesta.
- n:o 652 Paikallisjunaliikenteen turvaamisesta rataosuudella Riihimäki—Lahti.
- n:o 680 Torronsuon kansallispuiston perustamisen kiirehtimisestä.

Starast, Pekka

- n:o 445 Helsingin — Jaalan — Mikkelin välillä liikennöivän postiautolinjan säilyttämisestä.

Tikka, Seppo

- nro 130 Ajopiirtureiden käytön laajentamisesta.
- nro 131 Poikkeuslupien myöntämisestä autonkuljettajien työtuntijärjestelmän laatimisesta.
- nro 140 Imatran seudun työllisyystilanteen helpottamisesta.
- nro 141 ValcoOym tilojen uudesta käytöstä.

Tuominen, Risto

- nro 381 Kymen läänissä sijaitsevien teollisuuslaitosten pakkolomautusten estämisestä.

XXI RYHMÄN SISÄINEN JÄRJESTÄYTYMINEN

Vuoden 1982 valtiopäivillä toimi ryhmän puheenjohtajana Olli Helminen sen jälkeen kun Matti Ahde nimitettiin sisäasiainministeriksi, ensimmäisenä varapuheenjohtajana Kaisa Raatikainen Kaarina Suonion tultua valituksi kulttuuri- ja tiedeministeriksi ja toisena varapuheenjohtajana Reino Breilin. Hänen siirryttyään vuoden 1982 lopussa liikenneministeriksi, valittiin ryhmän toiseksi varapuheenjohtajaksi Matti Puhakka. Heidän lisäksi ryhmän toimikuntaan kuuluivat Markus Aaltonen, Aimo Ajo, Kaj Bärlund, Pentti Lahti-Nuuttila, Matti Luttinen, Hannu Tapiola ja Pirkko Valtonen.

Eduskunnan ensimmäiseksi varapuhemieheksi valittiin ryhmän ehdotuksesta Veikko Helle. Hänen siirryttyään ministeriksi ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin Pirkko Työläjärvi.

Ryhmän rahastonhoitajana on toiminut Pirkko Valtonen. Tilintarkastajiksi valittiin Maija Rajantie ja Peter Muurman, varatilintarkastajiksi Erkki Liikanen ja Anna-Liisa Piipari.

Aloiter ryhmään kuuluivat Kaisa Raatikainen, Markus Aaltonen, Tarja Halonen, Kaj

Bärlund ja Hannu Tapiola. Ryhmän piiskureina toimivat Pekka Starast ja Mikko Rönholm.

Kertomusvuoden aikana on ryhmän sihteerinä toiminut Erkki Meriläinen, vs. lainsäädäntösihteerinä Leena Luhtanen sekä tiedotussihteereinä Lauri Kangas ja Sulo Ikonen siten, että Ulpu Tapiola tuli Kankaan tilalle 15.11.1982 alkaen. Ryhmän toimistosihteereinä olivat Helga Karvinen, Leena Nivalainen, Raili Törnström sekä 1.9. 1982 alkaen Rita Laigren.

Valtiopäivien aikana ryhmä kokoontui 48 kertaa ja toimikunta 58 kertaa.

Ryhmän kesäkokous pidettiin perinteiseen tapaan Helsingin ulkopuolella, tällä kertaa Lappeenrannassa 15—16.8.1982.